

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77

Éjeli telefon (nyomda) 2-02

KIADÓHIVATAL TELEFON 1-77

Str. Baron L.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre 8
Félévre 5
Negyedévre 3
Egy hétre 1

X évfolyam ♦ 100.

1929 Május 4 Szombat

• 5689 év Niszán 24 •

Ara 5 lej

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Gelu No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel.

Vaklárma

A bukaresti sajtó, elvesztve minden hidegvérét, izgatott hangon tárgyalja Grandi olasz külügyi államtitkár budapesti látogatását, melyben nyílt kisanantellenes támadást lát. Megértjük a nacionalista bukaresti sajtó nyugtalanágát, mely minden más nacionalizmusban veszedelmet lát. Azt is figyelmen kívül hagyja az illetékes bukaresti sajtó, hogy minden sovén politika és minden sovén elzárkózás természetesen rüleg hozza meg a szembenálló államok elzárkózását és sovinsza politikáját.

A kisanant hatalmi csoportosulása és hatalmi politikája nélkül egész bizonyosan nem jött volna létre az a kisanantellenes front sem, amellyel kapcsolatban a bukaresti sajtó jónak látja félrevernivalót a harangot. A harangok félre-
verése, — különösképen Grandi külügyi államtitkár magyarországi látogatásával kapcsolatban — azért sem időszzerű, mert az egész olasz-magyar barátkozás nem egyéb, mint két reakció természetes összehajlás, két reakció, amelyet kívülről egy harmadik reakció: az angol konzervatívizmus támogat. Hiába bizonygatta Grandi államtitkár a magyar-olasz barátság tartós alapjait, ez a barátság nemcsak sulyban, hanem tartalomban is igen efemer jelentőségű. Az egész olasz-magyar barátkozás csak addig lesz hangos és virágzó, míg Angliában olyan természetű politikai eltolódások nem jönnek létre, amelyek ezt a barátságot alapjaiban rendítik meg.

Az angol konzervatívoknak kétségtelenül érdekük volt Mussolini és az olasz imperializmus támogatása. Mussolinint, mint egy hűséges zsoldost, fel lehetett használni a kínaiak ellen, fel lehetett használni a balkáni és az afrikai egyensúly fenntartása érdekében. Abban az esetben azonban, melyre különben nagy kihatás van, ha az angol munkáspárt veszi át az uralmat, nemcsak az angol imperializmusnak fellegzett be, hanem ezzel kapcsolatban az olaszoknak is az olasz imperializmus csődjén keresztül a magyar faszizmusnak is.

Ha tárgyilagosa akarunk lenni, azt sem hallgathatjuk el, hogy abban az új európai egyensúlyban, amelyet az angol ellenzék, illetőleg a munkáspárt uralomra kerülése fog involválni: a kisanant sem fogja tudni megtartani mai szeparatív és sok tekintetben agresszív pozícióját. Lloyd George és Macdonald semmiesetre sem lehetnek hívei a jelenlegi állapotok maradéknélküli fentartásának, mert ezek az állapotok mindenütt a reakciót és a sovinizmust duzzasztják nagyra. Hiába veri tehát félre a harangot a kisanant az olasz és magyar faszizmus ellen, amíg ő maga is nem tesz meg mindent a faszizmusok élének leköszörülésére.

A kisanant-konferencia május 20-án ül össze és valószínűleg fulmináns határozatokat fog hozni a magyar-olasz barátság ellensúlyozására. Őszintén szólva, nem látjuk indokoltnak, hogy ezt a konferenciát éppen május 20-ra, tehát az angol választások előtt tíz nappal hívják össze. Nem tartjuk indokoltnak azért, mert az angol választások esélyei: a konzervatívok veresége, illetőleg a liberálisok, vagy a munkáspártiak győzelme olyan teljesen új külpolitikai konstellációt teremthet Európában, amely problémátikus értékűvé teheti a kisanant

minden határozatát. Macdonald, vagy Lloyd George kormánya — még ha rejtett szándékai közé tartozna is ez, nem térhet ki többé a leszerelési konferencia összehívására, nem térhet ki a békeszerző-

désekből folyó problémák megtárgyalása elöl, mert erre nézve nagyon komoly és nagyon határozott ígéreteket tett.

Már pedig a leszerelés és a békeszerződésekben folyó problémák likvidálása

éppúgy megsemmisítőleg hathat a fascista-imperialista barátkozásokra, mint arra az agresszivitásra, mely a kisanant egyes államainak nyugtalanágát leplezi.

Maniu a Kamarában kategorikusan cáfolta a Levente-egyesületek fascista jellegét

„Vajda tévesen tette meg nyilatkozatát ebben az ügyben“ — mondotta a miniszterelnök

(Bucuresti-Bukarest, május 3. Az Új Kelet tudósítójától.) Hónapok óta nem volt akkora kavargás a bukaresti sajtóban, mint ezekben a napokban. Valamennyi bukaresti újság oldalakon keresztül csatázott pro, vagy kontra az úgynevezett „levente-egyesületek“ ügyében. Az óriási sajtókampányt és a nem mindennapi politikai kavargást a két héttel ezelőtt megtartott balázsfalvi zászlószentelés robbantotta ki, amelynek során ünnepélyesen felavatták a kisküüllömegei nemzeti parasztpártnak falusi ifjúsági szervezeit. Ezeket a falusi legényegységeket hangzatosan „Ceata Voinicilor“-nak, levente csapatok nak keresztelték el.

Ezek a levente-egyesületek voltaképpen a Chemarea falusi alakulatai. Nemcsak a liberális sajtó, hanem a kormányt támogató demokrata lapok is bizonyos fascista izű kísérletezést sejtettek a szervezkedés mögött s így lett a balázsfalvi zászlószentelésből országos szenzáció.

Vajda belügyminiszter különös nyilatkozata

A sajtókampánynak még jobban tápot adott Vajda belügyminiszternek a kolozsvári prefektusok értekezletén tett egyik kijelentése, amely mindenesetre okot adott Vajda belügyminiszternek a kolozsvári szervezkedések mélyére nézzenek. A belügyminiszter az egybegyűlt prefektusoknak körülbelül a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt néhány szót a levente-szervezetről. Köszönet jár Kisküüllömege, prefektusának dr. Boila Zachariásnak azért az iniciatíváért, hogy ilyen módon igyekezzék megszervezni a falusi legényeket és kérem ebből az alkalomból a többi prefektusokat is, szervezzék ők is meg így a falvakat, hogy az ország, a régensztanács és külföld előtt demonstrálhassuk, hogy rendszerető nép vagyunk, amely csendőrok segítségével nélkül is fenn tudja tartani a rendet.

— Nagyon is elterjedt a híre annak a nagyvilágban, — mondotta még Vajda — hogy Romániában csak ostromállapottal lehet a rendet fenntartani. Most aztán lássa ország-világ, hogy a falvak legényei fegyvermezett módon szervezkednek, hogy fenntartsák a rendet és az egyetértést a falvakon, minden más külső erő igénybevétele nélkül.

A liberálisok tőkét kovácsolnak

Kétségtelen, hogy a belügyminiszternek ez a kijelentése nem tulságosan diplomatikus és akárhogy is nézzük a dolgot, e belügyminiszteri nyilatkozat nyílt támadási felületeket szolgáltatott az ellenzéknek és aggodalmakat ébresztett még a kormányhoz közelálló, valóban demokratikus körökben is.

A liberális párt sietett is tőkét kovácsolni az ügyből. Fulmináns cikkekben

támadták a kormányt különösen Vajda belügyminisztert és nyíltan hangoztatták, hogy Maniu egyáltalán nem helyesli Vajda belügyminiszter nyilatkozatait.

A szenátus tegnapi ülésén Lepadatu volt miniszter interpellált ebben a kérdésben, a kamara ülésén pedig Mircea Djuvara liberális képviselő, akinek felszólalásához Goga is csatlakozott és egyenesen a miniszterelnöknek szegezte szembe a kérdést. A kamarában igen puskaporos volt a hangulat. Növelte a feszültséget, hogy a miniszterelnök nem volt jelen és így nem volt, aki válaszoljon ezekre a fontos interpellációkra. Mircea Djuvara felszólalásában csodálkozásának adott kifejezést, hogy két miniszter, a vármegyei prefektus jelenlétében levente egyesületeket avatnak fel, amelyek fölélegessé akarják tenni a csendőrséget.

Izgalmas interpellációk

Pamfil Seicaru, a „Curentul“ főszerkesztője, aki a kormány listáján választottak meg képviselőnek, e szavaknál közbekiáltott:

— Nagyon jól van ez így. Ez a faszizmus!

A kamarában még a többségi képviselők is elképedtek Pamfil Seicaru közbekiáltására és tanácstalanul néztek össze. A többségi honatyaik nem tudták magukat mihez tartani, nem tudták, vajjon helyeseljék-e a „Levente“-ügy fascista színezetét, vagy nem, mert nem ismerték Maniunak az álláspontját.

A szituációt Mihalache mentette meg, aki felállt a pódiumra s kijelentette, hogy a miniszterelnök holnap megadja a méltó választ a támadásokra.

Maniu kategorikusan cáfolja a fascista vádakot

Ilyen körülmények között érthető izgalommal várták Bukarestben a kamara mai ülését, amelynek formalitásai után rögtön a miniszterelnök lépett a pódiumra s okos, megfontolt szavakkal szétfoszlatta a fascista legenda vádját, de zavartalan a belügyminiszternek kissé elhamarkodott kijelentéseit.

— A balázsfalvi zászlószentelést az én tudtommal tartották meg, — kezdte szavait Maniu miniszterelnök. Az én tudtommal jelentek meg ezen a gyűlésen Vlad és Voicu Nitescu miniszterek. Azt akarjuk, hogy a paraszt ifjúság a mi pártunkban szervezkedjen meg. Praktikus nevelési eszközökkel akarunk kultúrát adni az új falusi generációnak. Hasonló szervezkedésekre volt példa a multban is, 1905-ben így szervezkedett meg az akkori nemzeti párt. Amikor 1926-ban a pártból kiváltak a fripturisták, a chemaristák újra hozzáálltak

az ifjúság megszervezéséhez és ezzel új elemeket vontak be a pártba.

Kulturális és sportügyeket szolgálják a legényegységek

A miniszterelnök ezután kifejtette, hogy hogyan képzei el az ifjúság megszervezését, elmondotta, hogy a szervezőket ellátta tanáccsal és az ifjúsági szervezkedés szellemének bizonyítására felolvassa a Balázsfalván elhangzott nyilatkozatokat, amelyek szerint ezek a legényegységek

állampolgári és testetelési nevelést vannak hivatva adni az ifjúságnak nemzeti szellemű program és a nemzeti parasztpárt keretén belül.

A miniszterelnök ezután kijelentette, hogy a nemzeti parasztpárt nem csinál osztályharcot, nem változtatja meg belső szervezetét, nem sajátítja ki magának az egész ifjúságot, mint ahogy egyetlen párt sem teheti azt és

akármelyik pártnak szabadságában áll ifjúsági szervezeteket csinálni a javukon, ha meg van hozzá a nép szeritése.

Szükség van ezekre a nemzeti parasztpárti ifjúsági szervezetekre, hiszen ilyen ifjúsági szervezetei vannak a szociálistáknak és kommunistáknak is.

A miniszterelnök ezután a kamara többségének nem kis meglepetésére kijelentette, hogy Vajda belügyminiszter felhatalmazta annak közlésére, hogy tévesen tette azt a nyilatkozatot, mintha ezek a legényegységek rendfentartó alakulatok volnának, amelyek fölélegessé tennék a karhatalmat.

Maniu ezután tiltakozott az ellen, hogy a klérus politikai ügyekbe belekeverjék, majd kijelentette, hogy többször leszögezte azt az álláspontját, hogy a közigazgatási funkcionáriusok ne politizáljanak és megállapítja, hogy Boila Zachariás nem mint prefektus, hanem mint a nemzeti parasztpárt titkára olvasott fel nyilatkozatot a zászlószentelésen.

Maniu beszédét a kamara hosszasan megtapsolta, majd Mircea Djuvara emelkedett szólásra, aki kijelentette, hogy nem fogadhatja el a miniszterelnök választát, mert olyan információt van, hogy a Levente egyesületek katonai célokat szolgálnak.

A miniszterelnök újból válaszolt, megint hangsúlyozta, hogy a legényegységek kulturális és sportcélokat szolgálnak és újból leszögezte, hogy Vajda tévesen tette nyilatkozatát.

Goga Octavian szintén nem volt megelégedve a válasszal és sürgősség kimondását kérte interpellációja bejelentéséhez, amit azonban a kamara elutasított.

Gazdátlan milliók hiszékeny örökösöket keresnek

Mi van a Bernstein-család kilencmillió dollárjával? Örökségkutató ügynökségek üzleti hadjárata Erdély ellen

(Bucaresti-Bukarest, május 3. Az Új Kelet tud.) Az elmúlt hónapokban egész Erdélyt jászban tartotta egy állítólagos negyvenkilencmillió dolláros clevelandi örökség ügye, melyet egy Cernstock Joan nevére Brassó melletti községből éveken eze lőtt kivándorolt bányamunkás hagyott a boldog örökösökre. Majdnem ötszázan je lentkeztek a fantasztikus nagyságu örökség felvételére és Bukarestben valóságos népgyűlést tartottak az igényjogsultak, akik teljesen előírással részvénytársaságot alakítottak és jegyezték be az ilfői törvényszéknél e mesebeli kincs kiaknázására.

Erdélyben a háborút követő években általános járványként dühöngött az elhagyott nagy amerikai örökségek felkutatásának láza. Hány ember álmában él egy ismeretlen nagybácsi aki évekkel ezelőtt koldusszegényen került ki Amerikába, először tányérmosással foglalkozott szűzán cipőfűzőt árult valamelyik avenue sarkán de amikor harmincegyen év múlva egyedül, rokonok nélkül meghalt, maga sem tudta hogy mennyi a vagyona.

Valahányszor felbukkan a lapokban egy ilyen fantasztikus amerikai örökség híre, még az is érdeklődéssel olvassa el a hírt, akinek semmi féle pereputya sem jár Amerika felé. Mit lehet tudni...?

Néhány nappal ezelőtt újra örökségkutatók érkeztek Bukarestbe. Egy Bernstein nevű ur egy ügyvéd társaságában ide érkezett hogy egy régi már majdnem elfelejtett több millió amerikai örökség ügyében nyomozásokat folytasson. Az Erdélyben már feledésbe merült Bernstein féle kilencmillió amerikai örökség legendája kelt új életre, ami bizonyára újra lába fogja hozni a hasonlevő erdélyi százaikat.

Az öreg Bernstein kijene milliója.

A múlt század kilencvenes éveiben meghalt Amerikában egy Bernstein nevű erdélyi családok százait. Elterjedt a hír, hogy az öreg után kilenc millió dollár maradt. A hír nyomán egész sereg Bernstein jelentkezett akik mind igényt tartottak az örökségre. Lázadás kutatás indult meg és a bécsi amerikai követségnek ugyancsak meggyűlt vele a munkája. A nyomozás kiderítette azután hogy az öreg Bernstein tényleg létezett és négy Bernstein család hitelen igazolta, hogy az elhalhoz legközelebbi rokonok szála fizik. Ennek a négy családnak végzetévé vált a kilencmillió örökség. Vég nélküli viták indultak meg, melynek során testvéri kötelek szakadtak, perek indultak meg ok és oél nélkül. Az örökségnek nyoma sem volt és a testvérek halálg gyanakodtak egymásra hogy a többi elől elkaparintották titokban az örökséget és a nyomat megsemmisítették. A vagyonos négy familia minden pénzét, munkáját fel-

emészette évtizedeken keresztül a nyomozás és a hars egymás ellen, mert a legendát átvették a fiak és vele együtt a civakodást is. A budapesti Nemzeti Múzeum könyvtárában a kilencvenes évek újságpéldányaiban sok helyen csonkították meg ismeretlen tettesek a lapokat. A Bernstein örökösök gondosan kivágták ugyanis minden az örökségre vonatkozó hírt a korábbi lapokból, hogy a többi kúpatok még ezen a nyomon se indulhassanak el az örökség után. A tömegmániának sorozatos áldozataként néhányan az örökösök házában végeztek, több öngyilkos is akadt, de kivétel nélkül mind koldusszegényen végeztek.

A legenda tovább kísért.

Ennek az áldatlan testvérharcnak két évvel ezelőtt halt meg egyik tanuja, Borách Bernstein. Sokan emlékeznek rá. Téli-nyáron mezítláb és panyókára vetett kis kabátban járt a szerencsétlen eszelős ember egyik erdélyi biharmegyei mezővárosban. Jósziú családok gondolkodtak róla. Borách bácsi tisztább perceiben sokat beszélt a kilenc millióról és egyes hiszékeny emberek az ő adatai után kísérleteket tettek a milliók felkutatására. Nemrégiben azután jelentkeztek Borách Bernstein oldaljáról rokonai és ökvették a kezükbe a dolgot. Óriási költséggel indították meg a nyomozást mert remélik, hogy a kamaokkal együtt a kilenc millió oly óriásiat növekedett, hogy megéri a kockázatot.

Legendák milliók nélkül.

A dollár- és fontmilliókról szóló legendák a háború utáni időkben egészen elszaporodtak. Erdélyben egész sereg család kutat az utolsó években olyan milliók után, melyeket állítólag elhalt rokonok hagytak hátra tengeren túli országokban. A háború utáni sivár gazdasági idők egyik jellemző tünete az hogy az emberek sokkal fogékonyabbak lettek a legendás szerencse meséi iránt. Ma sokkal kevesebb valószínűség is elegendő arra hogy fantáziát gyújtson fel, mint a realisabban gondolkozó háború előtti korszakban. Elég egy bizonytalan hír, egy félfüllet hallott mese és a kitűnő talajban az elhullajtott mag gyorsan felburjánzik. Valamejy amerikai visszavándorló valahol hallott valamit. Az elbeszélés nyomán sokan vélik felismerni az egyező körül ményeket egy régen elfelejtett kivándorlott rokon felől és megindul a kutatás felajzott reményekkel. Persze hiába.

Legendák üzleti alapon.

Egészen feltűnő jelenség azonban a legendáknak egy másik terjedési módja, amely állandóan újra és újra előtűnik és különösképen az utódállamokban de elsősorban Erdélyben keres örökösöket állítólagos örökösökre. Több ilyen örökségkutató család van már akik ismeretlen ameri-

kai és londoni ügynökségekkel találta össze a családok közt segére folytatnak nyomozásokat állítólagos örökségek után. Ezen ólra tekintélyes összegek vándorolnak ki amerikai ügynökségek címére és egy ilyen örökség ügyében évek óta nyomoz ügynökség utján egy nagyváradi és marosvásárhelyi családokból létesült örökség-konzorcium.

Minden ilyen esetben meg lehet állapítani, hogy a nyomozás egy ilyen amerikai ügynökség érdeklődése után indult meg, mely akár hírdetmény vagy levelezés útján keres örökösöket, mert állítólag tudomására jutott hogy az illetők rokonai egy gazdagon elhalt kivándorlóknak. Csak hogy a vagyon nincs meg, mert az elhalt nem hagyott hátra végren deletet, és így ki kell a vagyont nyomozni. De rendszeren az ügynökségnek csupán tudomása van arról, hogy az állítólagos rokon igen gazdagon halt meg és ha az örökségre jogosult rokonok óhajtiák, ugy az ügynökség hajlandó mérsékelt díjakért a nyomozást megkezdeni. És ki ne reszkirozna néhány dollárt a milliókért. Az adatok azután érkeznek és az újabb adatok kikutatására mindig újabb dollárokat van szükség. Nem igen akad vállalkozó aki a kétes örökség reményében meg merné kockáztatni a vagyonba kerülő amerikai utazást és minden újabb dollárnál arra gondol, hogy ha már ennyit áldozott, hátha meg lesz hamarosan a siker. Ezek a szerencsétlen áldozatok

Szigoru vizsgálat indult a szadista francia törzssorvos ellen

Politikai botrányá dagad Leon törzssorvos ügye

Páris, május 3.A súlyos kegyetlenségekkel vádolt dr. Leon salonsi törzssorvos ügye egyre nagyobb izgalmat kelt Franciaországban. A sajtó véleménye már megoszlik és a jobboldali lapok egyre türelmedlenebbül fogadják a baloldali leleplezéseit, amelyek hétfőn véget is értek, mert Painlevé hadügyminiszter magához kérette az újságírókat, akiknek rámutatott arra, hogy a vizsgálat meglehetősen nehezen halad, mert a Leon elleni vádak sokévre nyulnak vissza és a hadügyminiszter felkérte a sajtót, hogy amíg a vizsgálat nem fejeződik be, addig fuggessék fel az ügy pertraktálását.

A Quotidien, amely a leleplező cikkek sorozatát hozta, bejelenti hogy készen áll a hadügyminiszter kérésére és beszünteti egyelőre leleplezéseinek folytatását, de minden vádját fenn tartja. Érdekes, hogy a konzervatív Temps éles támadást intéz a leleplező lapok ellen, azt hangoztatva, hogy a támadás a katonasorvosok és általában a tiszték ellen irányult és hogy a salonsi botrányból a baloldali lapok politikai jöket akarnak kovácsolni. Az ügyben érdekelte lapok határozottan tiltakoznak a vádak ellen.

Nemzetközi agrárblokkba tömörülnek a mezőgazdasági jellegű városok

Bucarest, május 3. Az utóbbi időben, nagyjelentőségű akció indult meg azoknak az államoknak tömörítésére, amelyek főleg mezőgazdasági jellegűek. Az akció célja, hogy ezeknek az államoknak gazdasági érdekeit megvédjék az inkább ipari jellegű államokkal szemben. Az akció tulajdonképen Genfből indult ki, ahol az egyes államok diplomatai és gazdasági szakértői több ízben jöttek össze és az ilyen találkozások során vetődött fel a nemzetközi agrárblokk eszméje. Az akció már pozitív formát is öltött, amennyiben a kezdeményezők meghívást küldtek az egyes államokhoz, amelyben egy Genfben megtartandó

konferenciára hívják meg a mezőgazdasági jellegű államokat. A konferencia dátumát még nem állapították meg pontosan. Ha a Genfben megtartandó konferencia eredményre vezet, első ízben történnék meg, hogy gazdasági érdekek szempontjából tömörülnek egyes államok és ennek a szövetkezésnek ép emiatt rendkívül nagy fontossága volna. Az akció kezdeményezői Romániát is meghívták a genfi konferenciára és valószínű, hogy Románia hivatalos gazdasági körrel képviseltetik is magukat a konferencián, amelynek határozatai elé nagy várakozással tekintenek.

Központi fűtések,
ipari szárítók, fűdő- és villanyberendezések tervezése, számítása és szerelése

Polonyi és Velits okl. g. mérnökök
Turda (Torda.)

Extradyn néven forgalomba hozott saját készítményű rádiókészülékeink minden gyártmány minőségét és árát verik.

Amerikai mintára férfiföltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

Butor

vásárlás bizalom dolga
Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre
(Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt. hatalmas raktárait.
Büsendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann
zongora és pianinó
gyárak képviselőite.

Híttel, ép és egyéneknek kedvező fizetési feltételek

a biztos örökség reményében féltve őrzik titkaikat, nehogy a távolabbi rokonosság is neszt vegye a dolognak és így az esetleges siker esetén nekik osztozniuk keljen. Évek múlva sem fáradsanak bele a reménykedésbe és csupán azért ének, hogy az amerikai ügynökségeket gazdagítsák nyomozási költségeikkel.

Ugy látszik, hogy az örökségkutató ügynökség egészen jó üzlet lehet mert a hiszékeny emberek nagy számmal vannak. Elénk levelezés folyik állandóan melyeknek során családok lesznek egy egy kikutatathatlan legendával gazdagabbak és kereseteik egy részével szegényebbek. A legendagyárak pedig kitűnő amerikai rendszerek szerint építik és bővítik ki üzemeiket, hogy drágán árassák blöffjeiket Románia örökségmilióikra vágyó családjaiknak.

Farkas Sándor.

(Berlin, A németor nap óta Erdélyben. Találtak fő hogy a lakólgják. A ban erélye moly zava ug hogy téntek. Az eset ismertéjül

Tíz évvel városába k a nevé zsidó sodott. S mas, becst denki és r a politikai aránylag s Aprilis h nali órákban fölzavarta döbbenve t ban föjtő g költötte fér Itt látta, h és a gummi közvetítette konyha me volt és az a huszérés Schocher ták az abla már akkor a leány nira közelben az asszony nyitotta a l jött vér és halált.

A keresk örökségre, aho lott ki. Tíz küldtek, me zott és hán mé erős g noha minde lott még a hozzátartozó séggel bes Delután a olvitte és kés a rokonokn leány elővi a csapatok

Aprilis t az idő, seni esetről. Csá héten kezd Marta Jok ház mosoga zott, hogy a meg, hogy véti szertar gyorsan h piaci assz leány fivér gen. Minth — minden szél, az üg végére járn

Aprilis 2 napon Sch orvosához meg kell ö szédni és lották neki der-vacsorá a lakásuka Akkor n rök" is élé és nyilván

Szépségá Hajszálak és cs, mitesze műtermenbe vége, andi Margó-sz

Két vérvádat koholtak Németországban

A bajor kultuszminiszter elrendelte, hogy a középiskolákban világosítsák föl az ifjúságot a vérvádak képtelenségéről

(Berlin, május 3. Az Uj Kelet tud.) A németországi Memel városát néhány nap óta egy rituális vérvád tartja izgalomban. A mesét a kampókeresztesek találták föl és ők gondoskodnak arról, hogy a lakosságot a zsidóság ellen hangolják. A kormány és a hatóságok azonban erélyes intézkedésekkel minden komoly zavargást csirjában fojtottak el, úgy hogy nagyobb kilengések nem történtek.

Az eset előzményeit a következőkben ismertetjük:

A nyitva hagyott gázcsap

Tíz évvel ezelőtt Litvániából Memel városába költözött egy Léb Schocher nevű zsidó kereskedő, aki itt megházasodott. Schochert a városban szorgalmas, becsületes embernek ismeri mindenki és részben ennek tudható be, hogy a politikai izgatások ellenére a vérvád aránylag sima lefolyású volt.

Április hatodikán, szombaton a hajnali órákban Schochernek hét éves kislánya fölzavarta álmából. Az asszony megdöbbenve tapasztalta, hogy az egész házban fojtó gázszag terjeng és azonnal felkötötte férjét, aki kiment a konyhába. Itt látta, hogy a két gázcsap nyitva volt és a gummicső, amely egy melegítőre közvetítette a gázt, szabadon lóg. A konyha melletti leányszoba ajtaja nyitva volt és az ágyban eszméletlenül feküdt a huszéves Marta Jokumeit nevű cseléd.

Schocher és felesége azonnal kinyitották az ablakot és a leányt odavitték. De már akkor az volt a benyomásuk, hogy a leány nincs életben. Azonnal elküldték a közelben lakó dr. Hannemannert, aki az asszony rokona volt. Az orvos megnyitotta a leány pulzusát, de már nem jött vér és konstatálnia kellett a beállott halált.

A kereskedő nyomban elfutott a rendőrségre, ahonnan azonnal bizottság szállított ki. Tíz órakor egy másik orvosért küldtek, mert az egyik gyermek ajúlódzott és hányingere volt. Az orvos akkor még erős gázszagot érzett a lakásban, noha minden ablak ki volt nyitva. A halott még a konyhában feküdt, körülötte hozzátartozói, akik szomorú szenvtelen-séggel beszéltek a szerencsétlenségről. Délután a leány holttestét a rendőrség elvitte és később eltemetés céljából kiadta a rokonoknak. Nyilvánvaló volt, hogy a leány elővigyázatlanságból nyitva hagyta a csapokat és ez okozta halálát.

Megindul a rágalomhadjárat

Április tizenhetedikéig nyugodtan telt az idő, senki nem beszélt a végzetes bal-esetről. Csak a zsidók husvétját megelőző héten kezdtek titkolódzva beszélni megint Marta Jokumeit esetéről. A halottas ház mosogatónője állítólag úgy nyilatkozott, hogy a leány ütőerét azért nyitották meg, hogy abból vért csapoljanak a husvéti szertartásokhoz. Ez az ostoba babona gyorsan hívőket talált a cselédek és pláci asszonyok körében és az elhalt leány fivére jelentést tett az ügyességen. Minthogy a városban — mondotta — mindenki rituális gyilkosságról beszél, az ügyésznek kötelessége a dolog végére járni.

Az ősi átok...

Április 24-én, a széderestét megelőző napon Schocherné izgatottan jött házi-orvosához és panaszkodott neki, hogy meg kell örülnie az idegességtől. Szomszédnői és barátai ugyanis azt ajánlották neki, hogy ne tartson otthon széder-vacsorát, mert meg fogják támadni a lakásukat.

Akkor már az ugynevezett „jobb körök” is élénken foglalkoztak az esettel és nyilván kampókeresztesek propagandájára támaszkodtak.

Szépségápolás! Hölgyfodrászat!
Hajszálak és szemöldök végleges kifrása, rándás, műszerecs, szeplős arcok rendbehozatala, hajszálak, vagy otthoni kúrálással. Hajszálak, gondozás stb. — Ingyen tanácsadás!
Központ-szalon Braşov, Főú. Virágosor 14., I. e.

dájának hatása alatt azt mesélték, hogy a keresztény vér elhárítja a zsidókról azt az ősi átkot, ami nekik Krisztus fölfeszítése miatt kijár.

A „nyomozás”

A mémeli zsidó hitközség képviselői erre megjelentek az államügyészségen, akitől védelmet kértek és követelték az ostoba vádak terjesztőinek megbüntetését. Azonban a város ügyészségének élén Tostaede hírhedt antiszemita áll, aki kijelentette a hitközség embereinek, hogy ebben az ügyben erélyes nyomozást fog megindítani.

Az erélyes nyomozást azzal kezdte, hogy kihallgatta Schocher hét éves Dávid nevű fiacskáját és ilyen kérdéseket tett fel neki:

— Láttad-e, hogy becsukták az ajtót, nehogy a cselédek hallgatózzanak?

— Nem beszélte-e a cseléddel arról, hogy le fogják saktolni?

— Nem tiltották meg neked, hogy beszélj a cseléddel?

Ez a „nyomozás” azonban a város közvéleményében is rossz hatást keltett, úgyhogy a rendőrség indítatva érezte magát egy kommuniké kiadására, mely azonban nem elégitette ki sem a zsidóságot, sem a város felvilágosított keresztény elemeit. A kerületi főügyész erre egy külön kommuniké adott ki, amelyben közli, hogy elrendelte a lakosság megnyugtására a leány holttestének exhumálását és Martha Jakumeit halálában semmiféle támpontot nem talált, arra hogy bárki ellen eljárást indítson.

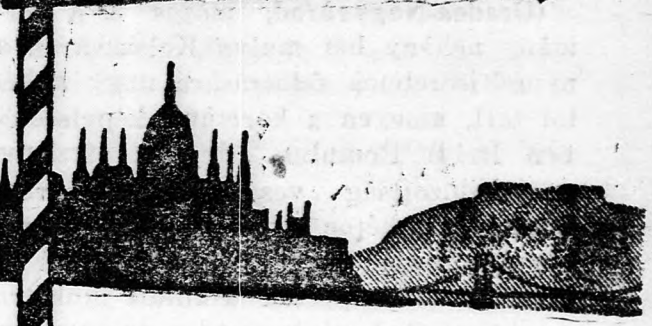
ditson. Ez a hivatalos közlemény végül megnyugtatta a város közvéleményét.

Egy másik vérvád Bajorország egyik kis falujából szintén vérvádak híre közlik a müncheni lapok. Manauban a nemzeti szociálisták egy kis keresztény fiu eltűnésének kapcsán féktelen agitációt fejtettek ki a zsidók ellen. A kormány azonban szigorú rendelkezéseket bocsátott ki a hazug hírek terjesztői ellen. A kultuszminiszter pedig elrendelte, hogy a középiskolák felső osztályaiban magyarázzák meg a rituális gyilkosság legendájának tarthatatlanságát.

A bajor képviselőház egyik bizottságában Stang bajor néppárti képviselő helyeslést fejezte ki a kormányintézkedések fölött. Kijelentette, hogy ezek a vádak a zsidóság ellen már hétszáz évesek, anélkül, hogy a legesekélyebb támpontot is lehetett volna reá találni. A bizottság egyik nemzetiszocialista tagja azonban kijelentette, hogy vannak a zsidóságban irányzatok, akik hódolnak a rituális gyilkosság babonájához.

Dr. Goldenberger kultuszminiszter erre hosszasan válaszolt. Kijelentette, hogy a kultuszminisztériumban megjelent a müncheni zsidó hitközség és a bajor rabbiszövetség egyik deputációja. Ezek az urak keserűen panaszkodtak az izgatások miatt, amelyet Manau környékén szítanak az antiszemiták. Nekünk kötelességünk polgártársainkat, akiket testvéreinknek tekintünk megvédeni.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

1929 május 4-13.
A magyar ipar bemutatója.
25-50% utazási kedvezmény.
Számos különcsoport.
Vizummentes határátlépés.
Felvilágosítások és vásárigazolványok kaphatók:
Budapest a vásárodában,
V. Aikotmány-utca 8. szám.
Ctuj: Kereskedelmi és Iparkamara.
Bistrița: Joan Laurentzi, fabricant de pielerie.
Carij Mari: Max Brichta.
Diciosenmartin: Vajda Péter főkönyvelő, valamint a tb. képviselők Arad, Brassó, Târgu-Mures, Oradea-Mare és Timisoara városokban.

A kultuszminiszter közölte még, hogy Bajorország katolikus és evangélikus egyházi hatóságai erélyesen állást foglaltak a heccék ellen és a század szegényének bélyegeztek mindenféle vérvádat.

Ma délután temetik a Hója-erdőben meggyilkolt Popescu csendőrszázadost

A gyilkos őrmester fel akarta akasztani magát

(Cluj-Kolozsár, május 3. Az Uj Kelet tud.) A város közönségét már harmadik napja egy páratlan kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság tartja izgalomban, melynek áldozata Popescu Jufiu csendőrszázados, a kolozsvári csendőrszázad parancsnoka, akit május elsőjén a Hója-erdőben hátulról lőtt agyon Bobota Teodor, a 11-es huszárezred őrmestere.

A véres esemény előzményei

Május elsőjén a Hójában a szórakozó kirándulókat egy részeg ember botrányos viselkedése háborította fel. A részeg ember főképpen nőkkel szemtelenkedett, akiknek trágár szavakat mondott, később pedig olyan magatartásra ragadtatta magát, amelynek körülírása sérti a jóízlést és nem türi a nyomdafestéket.

A megbotránkosított emberek a rendőrhöz fordultak, akivel a részeg ember erőszakoskodott és nem akarta magát leigazolni azzal az indoklással, hogy ő katoná. A szóváltásra a helyszínre sietett Popescu kapitány, akinek a részeg ember leigazolta magát és kiderült, hogy Bobota Teodornak hívják foglalkozásra nézve pedig őrmester a kolozsvári 11-es huszárezrednél.

A kapitány elvette Bobotától igazolványát és kijelentette neki, hogy botrányos viselkedéséről jelentést tesz parancsnokságának. Ez délután három órakor történt. A részeg ember elment s amint utóbb kiderült, a kaszárnyába ment vissza ahol magára öltötte katonaruháját és töltött revolverét is zsebre. Délután hat óra felé Bobota autótaxiba ült kihajtatott a Hójába, ahol Popescu századost kereste. Mikor a századost megtalálta kérlelte, hogy adja vissza igazolványát mert fél a következményektől. Mikor a kapitány nem mutatkozott hajlandónak azt visszaadni, előrántotta revolverét és háromszor belőtt felebbalójába.

Popescu kapitány testében irtózatosságon végzetek a golyók és a szerencsétlen embert félig elvérzett állapotban szállították a Park-szanasatóriumba ahol dr. Mátyás főorvos rögtön operációt hajtott végre rajta. Mialatt a kapitányt elszállították a Hója-erdőben a közönség agyon akarta tüni az elvetemedett őrmestert, akit a csendőrök csak nagy erőfeszítéssel tudtak megmenteni a felháborodott tömeg kezei közül. Bobotát beszállították a rendőrségre ahol kihallgatták. Kihallgatása közben a legcinikusabban viselkedett és semmi megbánást nem mutatott.

A kapitány halála

Május elsőjéről másodikára virradó éjjel a gyilkos merénylet áldozata, irtózatossá szenvedéseken ment keresztül, az őrmester golyói szétroncsolták a szerencsétlen kapitány hátkerincét valamint cafatokra tépték beleit. Május másodikán még egy operáció vált szükségessé, de a kapitány már akkor annyira gyöngye volt hogy az operáció előtt vérátömlesztést kellett eszközölni. Mikor a csendőrszázadnál megkérdezték hogy ki akarja véré a kapitányának felajánlani, az egész század egyszerre jelentkezett. Egy legényt kiválasztottak akiből közel egy liter vért ömlesztettek át Popescu kapitányba azonban a szerencsétlen emberen már ez sem segített és déli tízenkét órakor meghalt.

Fel akarta magát akasztani a gyilkos őrmester

A déli órákban Bobotát meglátogatta felesége, aki mintegy két hónappal ezelőtt elhagyta mert a goromba őrmester minden nap félhóra verte. Bobotánál

ennivalót hozott urának a katonai fogházba és egyuttal hírül adta neki azt is hogy áldozata, Popescu kapitány délután féltenekettörkor a Park-szanasatóriumban kiszendvedett. Az őrmester ekkor valami megbánást mutatott. A délutánt nyugtalanul töltötte el cellájában és öt óra felé a cella előtt posztoló őrszem arra lett figyelmes, hogy Bobota őrmester fel akarja magát akasztani az ablak rácsára. Az őrmester pokrócából lehasított egy csikot és azzal akarta ölelt kioltani. Természetesen megakadályozta az őrmester öngyilkosságát, akire azóta fokozottabb módon vigyáznak, hogy kárt ne tehessen magában.

Rövidesen kitzük a tárgyalást a hójai merénylet ügyében

Bobota őrmester ügyében a hadbíró-ság nagy apparátussal folytatja a vizsgálatot és miután nem forog fenn kétség hogy tettét előre megiontolt számdékkal követte el, előreláthatólag már a jövő héten kitzük ügyében a tárgyalást. Az őrmesterre valószínűleg életfogytiglani kényszermunka vár. Bobota őrmester részeges, verakadó természeti ember és tavaly utonállásért jelentették fel, mert a Forduló-uceában leütött és kirabolt egy járókelőt. Akkor bizonyítékok hiányában mentette fel a törvény szék, most azonban sorsát nem kerülheti el.

Popescu kapitány temetése

A tragikus véget ért kapitányt átszállították a 83-as gyalogezred kaszárnyájának kápolnájába és ott felravatalozták. A ravatal előtt diszruhás csendőrök állnak diszorséget. A ravatal teljesen virággal van borítva, amelyet a részvételgatók hoztak. Popescu kapitányt nagy katonai pompával ma, szombat délután öt órakor temetik a Honvéd-uc-kaszárnya kápolnájából.

S. O. S.

A volt MÁV vasutasok felkészülve mennek a kormánykolozsvári nyugdíjas ankétjára

(Oradea-Nagyvárad, május 3. A kormány néhány hét múlva Kolozsváron a nyugdíjselelmek felállítására nagy ankétot tart, amelyn a kormány képviselőiben Boija Romulus stb. az országos nyugdíjbizottság vezérigazgatója vesz részt. Az ankéton a nyugdíjörvény revízióját fogják megbeszélni. E célból az összes érdekesportok kiküldik ankétára megbízottait, akik minden tekintetben megvilágítják a függő kérdéseket, sérelmeket. A MAV vasutasok országos nyugdíjbizottsága, melyet országos kongresszus választott meg, teljes vezetőségével vesz részt az ankéton Makutz Gyula ny. felügyelő, elnök, Huszár Bertalan ny. felügyelő és Peredy György hírlápiró személyében.

A volt MAV vasutasoknak minden más érdekesporttól eltérő speciális sérelmei vannak, amelyekben már évek óta érélyes és lankadatlan ankétot fejt ki. A volt MAV-istáknak ugyanis szorososan összeköttetésben vannak a nyugdíjselelmük egyrésze a MAV nyugdíjpénztárral, ahová évtizedeken át nagy összegeket fizettek be, viszont itteni nyugdíjuk egyrészt teljesen bizonytalan, számosan el is veszítették, a többségnek pedig csak alamizsna jut. Ezenkívül még 18 pontban foglalták össze kívánalmaikat és sérelmeiket, amelyek az ankéton teljes részletességgel fognak előterjeszteni.

Rádiók, alkatrészek, autós és rádió-accumulátorok
legjobb minőségű, juttányosan beszerezhetők
„AGIL” electro-technikai vállalatnál
Str. Reg Maria 45. Cluj, Telefon 2 18. szám
Accumulátor-töltés! Javítás hely!

Ezzel a szabadalmazott „Rózsa” széna- és gabona gereblyével egy serdülő fiu vagy leány annyit végez fáradtság nélkül, mint 10-12 munkás gereblyével. Acélkeretekre van szerelve, 26 acélfoga van, munkaszélessége 150 cm. — Kérjen levelezéslapon még ma ismertetőt és árajánlatot!

„Saturnus” Kereskedelmi Vállalat
Statul-Gheorghe-Sepsiszentgyörgy (jud. Treisovaune-Háromszék megye)
Egyedüli árusító Románia részére.

Hántott fűzifát 61 száma és aprítva rendeljen

Fischer
atelepen
Telefon 1300
Repülőhídon túl

Mussolini támogatja a németeket a franciák ellen

Még a határkilgazitásban is rendelkezésére áll Németországnak. Az olasz diktátor szenzációs nyilatkozata egy most megjelent könyvben

Bécs, május 3. A „Neue Freie Presse” értesülése szerint a Brune könyvkiadó cég kiadásában megjelent Winkler Károly berlini író könyve, amely Mussolini szenzációs kijelentéseit tartalmazza az olasz-német politika dolgában. A könyv eredetiségét bizonyítja Mussolini arcképe, melyen a duce sajátkezű aláírásával a következő mondat hangzik:
— Az egyenlőség csinálja a történelmet.

A könyv szerzője elmondja, hogy két esztendő előtt beszélgetést folytatott Mussolinival, de nem interjú céljából, hanem

azért, hogy személyes benyomásokat szerezzon. Mussolini megjelent nyilatkozatai alkalmasak arra, hogy a szenzáció erejével hassanak. Mussolini azt mondja ugyanis egy helyen:

— Hajlandó vagyok csereszélyre Németországgal: nem bánom, Felső-Etschben változtatok politikámon, ha viszont a németek abbahagyják franciabarát politikájukat.

A könyv egy másik helyen a következő közlés foglaltatik:

— Capello tábornok, aki annakidején

a második Isonzó-csaták hadvezére volt, 1925. évben megjelent Berlinben, ahol felkereste Krammon tábornokot és a következőket mondotta neki:

— A duce megbízásából jöttem. Ha Németország valamikor szabadságát ki akarja vinni és korrigálni akarja a jelenlegi örült határokat, úgy Olaszország mindenben, ami szükséges, rendelkezésére áll. Rendelkezésre bocsátjuk a fegyvereket, a gépfegyvereket, municiót, tengeri és repülőfelszereléseket. Németországnak csak rendelkeznie kell, Olaszország mindenben segít.

A Jewish Agency nemcionista vezeterei hitvallást tettek a Palesztina-gondolat mellett

Louis Marshall és Felix Warburg nagy beszéde a Jewish Agency szerepéről

Newyork, május 3. Amerikában most folyik a szokásos évi Palesztina-akció, melynek során Brooklynban nagyarányú bankettet rendeztek az United Palestine Appeal érdekében. Ezen a banketten Louis Marshall, az American Jewish Committee elnöke és az Egyesült-Államok nemcionista Palesztina-barátainak képviselője nagyjelentőségű beszédet mondott, amely a cionista tábor legszélesebb köreinek figyelmére méltó, de különösen azok számára megnyugtató, akik a Jewish Agency kibővítésétől, vagyis nemcionistáknak a Palesztina-munkába való aktív bekapcsolásától a cionizmus elsatnyulását és Palesztina nemzeti jellegét féltik.

A nemcionisták vállalva akar-nak dolgozni a nemcionistákkal

Louis Marshall mindenekelőtt bejelen tette, hogy a kibővített Jewish Agency alkotmánytervezete már elkészült és ennek értelmében az új Agencynek 200, vagy 210 tagja lesz és a nemcionista tagok közül 44 az amerikai zsidóság képviselőjeként fog az Agencybe kerülni, a kikat már ki is választották. A zürichi XVI. cionista világkongresszus után, valószínűleg még júliusban, összehívják azt a Palesztinavilágkongresszust, amelyen a kibővített Agencyt megalkotják, illetve az abbol eredő kötelezettségeket, cionisták és nemcionisták egyaránt hivatalosan magukra fogják vállalni.

Marshall ezután Palesztina jövőjéről is beszélt és ezzel kapcsolatosan a banketten jelen volt cionisták felé fordultva a következő elvi jellegű kijelentéseket tette:

— Ha önöknek megfelelő számú zsidó lakosságuk lesz Palesztinában és az rendelkezni fog azzal az erővel, hogy megalkossa a zsidó államot akkor meg lesz a zsidó állam. Én nem fogom, nem is akarom ezt a napot megérni, de önök, sőt a gyermekek sem. Ezért nem kell elmerülnünk a késő jövőndöbe hanem engedjék meg, hogy gondolatainkat és energiánkat a jelen munkájára koncentrálhassuk, még pedig oly módon, hogy gazdaságilag megerősítjük Palesztinát, elősegítjük a fejlődését és támogatjuk a héber egyetemet, ugyszintén mindazt,

ami szellemi munka és támogatásra szorul.

Louis Marshall ezután feszült figyelem közepette azon cionisták felé fordult, akik kétségbevonják a nemcionisták komoly szándékát arra, hogy Palesztina felépítésében igaz szívvel vegyenek részt. Marshall kijelentette hogy a nemcionisták, amikor a Jewish Agency kibővítéséről szóló megegyezést elfogadták teljes tudatában voltak annak, hogy Palesztina felépítése emberfeletti erőmegtöltést igényel és óriási összegű pénzbe fog kerülni. Mindamellett arra kéri a cionistákat, hogy amikor a Jewish Agency már létező fog, a legkisebb mértékben sem csökkentés azt az erőfeszítést, amit eddig is végeztek Palesztináért. A cionista és nemcionista zsidóság össze fogásától nem kell esodákat várni, mert ez az összefogás súlyos munka és sulyos kötelezettségek vállalását jelenti mindkét részre egyaránt. De ha a négymillió amerikai zsidóság vezetői egységesek és emellett maguk mellett tudják az Amerikán kívül élő zsidóság vezetőit is akkor legyőzhetetlen hadsereget fog képezni a zsidóság, amely Palesztináért dolgozni akar.

Warburg Félix nagy beszéde

Hasonló szellemben nyilatkozott az amerikai zsidóság másik vezetőegységére, Felix M. Warburg is, aki tudvalegőleg most Jeruzsálemben tartózkodik. Warburg, aki a pészachi ünnepeket Weizmannal együtt töltötte, a napokban résztvett a Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzeti tanács legutóbbi ülésén és beszédében többek között a következőket mondotta:

— Legutóbb, amikor az Egyesült-Államokban járt, dr. Weizmann nagyon erősen dolgozott a Jewish Agency érdekében. A nemcionista amerikai zsidóság vezetőivel folytatott tárgyalásai pozitív eredményre vezettek és sikeresen befejeződtek. Annak ellenére, hogy ezek a nemcionisták szilárdan kitartanak szociális meggyőződésük mellett, a Palesztina iránti szeretet érzése is mélyen a lelkükben gyökerezik és megértették az ország újjáépítésének szükségességét és

teljesen tisztában vannak azzal, hogy a Palesztina-munka milyen jelentőséggel bír egy a zsidóság, mint az egész világ számára. Palesztinától azt várják, hogy szellemi befolyást gyakoroljon a zsidóságra és az emberiségre. Ezért tulajdoni tanak megkülönböztetett jelentőséget a héber egyetemnek, mint a zsidó kutatás és intuíció legfőbb intézményének.

A chalucok aspirációi nem szenvednek esorbát

— Az össz-zsidóság tömegéhez arányitva még kevés azoknak a nemcionistáknak a száma, akik Palesztina iránt érdeklődnek, de remélem, hogy az ezek által végzett munka bensőséges szépsége és magasabb erkölcsisége meg fogja győzni azokat is akik ma még távol állanak. A chalucok morális aspirációi nem fognak esorbát szenvedni. Mi nem leszünk az önk ellenőrei és egyetlen amerikai sem fognak kiküldeni a Palesztinai ügyek vezetésére. Önök sokkal jobban ismerik a saját szükségleteiket és biztos vagyok benne, hogy közös munkánk sikerülni fog.

Itt említjük meg, hogy április 21-ikén a nemcionista angol zsidóság Londonban hatalmas konferenciát tartott, a melyen egyhangulag kimondták hogy a nemcionista angol zsidóság is belép a kibővített Jewish Agencybe. A nagyjelentőségű konferencia ismertetésére még visszatérünk.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii 9.
Fiókiintézetek: Dej—Dés, Beclean—Bethlen, Jibou—Zsibó.

Saját tőkék 36 millió Lei

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Áttalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legfontosabban eszközöl.

Engedélyezett devizahely

Első Nagyváradi Zsidó Fiu Diákolthoz (Internátus)

Kereskedelmi, liceumi és polgári iskolai tanulók részére megnyitott folyó év augusztus hónapban. Szilárdi Adolf zsidó tanár Oradea, (Zsidó Liceum) Str. Bartha (Geany) Odón-u.

A v utá
A kor üzeme
Berlin, a közbeeső meg, csak elsejei eset több városgek nyug Varsóban fel. A pár több mint kikknek na donbocsát. A berlin bejelentett tották. A kezdődtek öltöttek. A lott helyre tabbnak la feszültségn események számlának. A rendő pi zavar gát. Eszere ienc halot ötven köm száz tegna rást le fog ban az őri ban volt n. A biroda is voltak é egyes csoport zavarások le mellett u elfojtani, u ban Berlin lom van. Berlin, m kommunis folytatódik városrésze tak fel. A munkások ket a mege páncélos a sikerült re ket megtis. A körny barrikade az elhag. Az üzlet fosztva. resztbe vernek a délelőtti. A földalat nyéke is si jus elseje barakkoka kiprovokál lyenkint emelt barr kai harcna életveszély sabb veszt feleinek m. Gr A legmo relve. — telefon. — iód Rendbiv

A véres május elsejei barrikádharcok után is forradalmi feszültségű hangulat uralkodik Berlinben

A kommunisták általános sztrájkot akarnak proklamálni. A nagyüzemek környékén a helyzet feszült. A letartóztatottak egy részét szabadon engedték. Újabb támadásra készül a munkásság

Berlin, május 3. Mintán Az Új Kelet a közbécsi ünnep miatt nem jelenhetett meg, csak ma regisztrálhatjuk a május elsejei eseményeket. A kontinens legtöbb városában a május elsejei ünnepségek nyugodtan zajlottak le. Párisban és Varsóban óriási néptömegek vonultak fel. A párisi rendőrség a tüntetők közül több mint harmezret letartóztatott, a kiknek nagyrészt azonban ma szabadonbocsátották.

A berlini kommunisták azonban előre bejelentett véres tüntetéseiket végrehajtották. A tüntetések az esti órákban kezdődtek és egyre nagyobb arányokat öltöttek. A nyugalom még ma sem állott helyre, sőt az izgalom még fokozottabbnak látszik. A jelentések forradalmi feszültségről számolnak be. A legújabb eseményekről a következő jelentések számolnak be:

A rendőrfőnökség közzétette a tegnapi zavargások hivatalos veszteséglistáját. Ezerint a barrikádharcoknak kiene halottja, száz súlyosabb és kétszázötven könnyebb sebesültje van. Ezerkétszáz tegnap letartóztatott ellen az eljárást le fogják folytatni. Ma az esti órákban az őrizetbe vettek még letartóztatás alá volt nagyrészt szabadon engedték.

A birodalmi főváros több pontján ma is voltak összetűzések a kommunisták egyes csoportjai és a rendőrök között. A zavargásokat gummibotok igénybevétele mellett rövidesen sikerült mindenütt elfojtani, úgyhogy a késő éjszakai órákban Berlinben most már teljes nyugalom van.

Berlin, május 3. A véres küzdelem a kommunisták és a karhatalom között folytatódik. Tegnap éjszaka Neu-Kölln városrészben újra uccai harcok lángoltak fel. A Kösslin-uccában kommunisták munkások barrikádokat emeltek, melyeket a megerősítések kapott rendőrség ráncos autókkal rohamozott meg. Így sikerült reggelre a kommunistafészkeket megtisztítani.

A környék még most is tele van barrikádokkal. Neu-Kölln reggelre az elhagyott esatér képét mutatja. Az üzletek kirakatai összetörve, kifosztva. Az uccákon és tereken keresztbefektetett, kidöntött fák hevernek s a gyalogforgalom még a délelőtti órákban is e torlaszokon át bonyolódik le.

A földalatti vasút építkezéseinek környéke is siralmas képet mutat. Itt a május elseje után még épen megnagyott barakkokat összetörték az éjszakai harcok kiprovakáló s anyagukból hatalmas, hegyként négy méteres magasságra emelt barrikádokat állítottak. Az éjszakai harcok egy halottja és tizenkét életveszélyes sebesültje van. A súlyosabb veszteségekről elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak.

A Rothe Fahne mai számát a hatóságok elkobozták.

A Wolff távirati iroda jelentése szerint ma a birodalmi főváros gyári negyedeiben

több üzemben a munkások beszüntették a munkát, hogy ezzel fejezzék ki tiltakozásukat a karhatalom ellenük irányult kéréseiket harcmóddal szemben

Magánjelentés közli, hogy a rendőrség máris megállapította, hogy a demonstratív jellegű munkabeszüntetés agitátorok és a Rothe Fahne szerkesztősége által forgalomba hozott röpecdulák következménye. A helyzet a nagyüzemek környékén igen feszült. A rendőrség továbbra is allandó készenlétben van s utasítást kapott a legenergiusabb közbelépésre minden rendezavarás esetén. Az esti órákban ismételt kommunisták akciójára kell számítani.

Legutóbbi jelentés szerint a sztrájkoló munkásság ma újabb támadásra készül a világitási és vizsgálati közüzemek ellen.

Valószínűnek tartják, hogy a birodalmi hadsereg csapatrészeit is a rendfenntartás szolgálatába kell állítani, amíg nyugodtabb atmoszféra alakul ki.

Berlin, május 3. A német szervezetek ma vezetőségi ülést tartanak, amelyen bir szerint a kommunisták általános sztrájk kimondását akarják javasolni. A szakszervezetek zömét jobboldali munkásság alkotja s így ez a javaslat előreláthatólag nem fog keresztülmenni.

Neu-Kölln városrészben tegnap az éjszakai órákban nagyobb kommunisták csoportok verődtek össze s az volt a tervük, hogy újabb zavargást inszenáljanak. Egyik nagyobb csoport a fővárosi közüzemek ellen akart támadást intézni de csak a gázlámpák égőinek összezúzásaig jutott el. Megerősített rendőrszolgálatok jelentek meg a helyszínen és erővel kézzel szétzavarták az incidensek felidézőit.

Egy kisebb csoport ismételt elbarrikádolta magát és ezzel egyidőben több helyről háztetőkről lövöldöztek a kivonult karhatalom embereire.

Súlyos panamavádak miatt állítólag külföldre szökött a földgázdiktátor

Mihetetlen arányú visszaéléseket fedeztek fel az UEG és Sonametan vállalatoknál. Motas saját üzeteihez használta fel az állam pénzét. Egyre nagyobb méreteket ölt a földgázbotrány

(Bucuresti-Bukarest, május 3. Az Új Kelet tudósítójától.) Az éveken át tartott erdélyi földgázbotrány a botrány elérékét méltó kulminációs pontjához. A „Curentul” szenzációs híradása szerint Motas Constantin mérnök, a Societatea Nationala de Gaz Metan, röviden Sonametan vezérigazgatója és a likvidálás alatt álló Ungarische Erdgas Gesellschaft, röviden UEG volt kormánybiztosa eltűnt Bukarestből és állítólag külföldre szökött. A főváros politikai és közgazdasági köreiből óriási feltűnést keltett ez ah ir, amely szerint Motas azért szökött volna meg, mert

az UEG zárlati igazgatóságánál ma még kideríthetetlen arányú visszaéléseket fedeztek fel, amelyeket Motas követelt volna el.

Annyi bizonyos volt már, amikor Motast és az UEG egész igazgatóságát Madgearu miniszter felfüggesztette állásából, hogy az új rezsim szabálytalanságokat fog felfedezni Motasék régi gazdálkodásával kapcsolatban, amely ellen évekig hiába panaszkodott és tiltakozott a valóságilag kizsárolt földgázfogyasztó ipar és közönség. Előrelátható volt, hogy

a földgáz körül országra szóló botrányok lesznek még

és a bukaresti lapok már napokkal ezelőtt célzásokat tettek arról, hogy a földgázársaságnál hatalmas panamák fogznak kirobbanni. Erre a feltevésre az adott alapot, hogy az elmúlt héten, amikor az UEG likvidáló igazgatósága élére kinevezett Lázár Vasile mérnök át akarta venni a vállalat irodáit, Motas mérnök ezt megtagadta és csak az ügyészség által kirendelt karhatalom segítségével tudta az UEG új kormánybiztosa átvenni a társaság vezetését.

Motas mérnök eltűnésével kapcsolatban a „Curentul” azt írja, hogy a magyar állam és a berlini Deutsche Bank által alapított és a román kincstár által zár alá helyezett UEG tisztviselői tulajdonképpen a Motas vezérigazgatása alatt álló Sonametanak dolgoztak, amelynek

a román állam is érdekelve van, viszont a fizetésüket az UEG folyósította. Ez a magyarázata annak, hogy a kevés adminisztrációjú UEG-nél 48 tisztviselő volt, míg a Sonametan csak 9 hivatalnokot tartott, ezek azonban olyan fizetést huztak, amely 57 tisztviselőnek volt előirányozva.

Az állandóan növekedő fogyasztás és a folytonosan, bár törvénytelenül jelemelt földgázárak mellett mindkét vállalat kitünően prosperált, ennek ellenére — amint azt maga Madgearu miniszter is megállapította — a 125 millióval érdekelt állam haszonrészese déle csökkent.

Motasék erre a régi vádra azt a menteséget hozták fel, hogy a nyereség nagyrészt beruházásokba fektették. Az igazság azonban az, hogy — amint a hírhedt kompresszor-vásárlási eset is igazolja — Motas ezeket az investíciókat lehetőleg mindig a fogyasztókra hártotta át, még kényszer árán is. De ha el is fogadjuk, hogy a tiszta nyereség bizonyos részét új vezetékek lefektetésére a gázkutak kitarítására és egyéb technikai javításokra fordították, az állami haszonrészese dé aránytalan visszaesése mégis feltűnő.

Beavott körökben Motas szökésével összefüggésbe hozzák azt a csak félig sikerült tranzakciót, amelyet Lapedatu volt pénzügyminiszter közvetített Berlin-

Mielőtt a végeladásnak és árverésnek felülne, kérem az új árakat a

Népáruházban

Calea Regele Ferdinand 33. megtekinteni.

1 m. zephír, karton és vászon	Le: 26.—
1 drb. combine, női ing, férfi ing, alsónadrág	95.—
1 drb. abrosz, harisayartató, fohrharisnya	95.—
1 pár női, férfi vagy patent gyermek harisnya	15.—

A rendőrök a sötétben fényoszlopokkal világították be a terepet és a háztetőket és sikerült a zavargókat szétkergetniök. Számos újabb letartóztatás történt.

Páris, május 3. A Le Temps mai száma zül tegnap 80 kivételével az összeseket szabadlára helyezték. Az eljárást lefolytatták ellenük.

Páris, május 3. A L Temps mai számában annak a reményének ad kifejezést, hogy a bolsevista mozgalommal kíméletesen bánó németek a május elsejei véres barrikádharcok után talán erélyesebb rendszabályokhoz fognak nyulni. A lap szerint a szovjet ügynökei azt szerették volna, hogy minél véresebb zavargások világszerte pusztító forradalmakat váltanak ki. Ez a várakozás csak Berlinben teljesedett be, ahol a nagyarányú zavargásoknak tényleg 10 ember élete adta meg az árát.

ben a Deutsche Bank és Motas között, aki meg akarta venni a bank birtokában lévő UEG részvényeket és

garanciául lekötötte a három legnagyobb földgázfogyasztó iparvállalattól várható bevételüket.

A szabálytalanság ennél a tranzakciónál abban volt, hogy mindhárom gyár nem az UEG-től, hanem az állami vezetékből kapják a gázt, vagyis az állam jövedelmét kötötte le Motas a maga üzletei számára, persze az állam megkérdezése nélkül. Különben is a törvényerővel bíró vállalati alapszabályok sem engedik meg az ilyenféle tranzakciókat.

Mindezek a hírek azonban csak találgatások és

minden jel arra mutat, hogy Motas mérnöknek sokkal komolyabb okai lehetnek szökésére.

Ezt abból is lehet következtetni, hogy maga az UEG tett panaszt a kereskedelmi minisztériummal és azzal vádolta meg Motast, hogy közel tízezer működése alatt nemcsak az államot károsította meg, hanem a társaság vagyonát is majdnem értéktelenné tette. Azt, hogy a most kirobbant panamabotrány hol fog megállni, egyelőre még korai volna megjósolni.

Hirdessen az „Új Kelet”-ben

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Földszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, óvasótere más fodrászműhely. Bár Buffet.

Rendkívül leszállított szobákban!

Márciusi

Bak Dreher Haggenmacher sörök Dácia

Szent György

Bank
ár Rt.
Unirii 9.
an-Beth-
kék
Lei
n ágazat-
bláre leg-
csaköröl.
zahely
tus)
est küld és
yt Odón-u

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánág zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
Str. Carol 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A deznált osztrák kancellár bizik abban, hogy sikerül kormányt alakítania Bécsből jelentik: Streerwitz deznált kancellár a mai nap folyamán megbeszé-
léseket folytat az ellenzéki pártokkal. Valószínűnek tartják, hogy a nemzetgyűlés holnapi ülésén megválasztják az új kormányt. A kormánynyilatkozat elhangzására esetleg csak a jövő heten kerül sor. Politikai körökben biznak abban, hogy Streerwitz le fogja győzni a kormány alakítása elé tornyosuló nehézségeket s a nemzetgyűlés holnapi ülésén már abban a helyzetben lesz, hogy megválaszthatja az új kormányt, Streerwitz még holnap délelőtt is tovább folytatja tárgyalásait a gazdaszövetséggel és a nagynemzetekkel.

Felhívás a kolozsvári Ceiré Mizrachi tagjaihoz. A kolozsvári Mizrachi helyi csoport kulturbizottsága szerdán délután ülést tartott, amelynek tárgysorozatán több nagyfontosságú kérdés szerepelt. Mindenekelőtt elhatározta a bizottság, hogy jövő vasárnap, vagyis május 12-én nagyszabású művet rendez Kolozsváron, amelynek szónokai többek között Ráth Eliaim Nagyváradról és Klein Jakab Bánffyváradról lesznek. Ugyanakkor elhatározta a bizottság, hogy sürgősen megkezdje héber tanfolyamok szervezését. Ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban a Ceiré Mizrachi vezetősége felhívja az egyesület tagjait, hogy május 4-én, szombaton délután okvetlenül és teljes számban jelenjenek meg a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében.

Eljegyzés. Aron Zelma (Cluj) és Ziermann József (Huedin) jegyesek.

Kirsch Reskó (Oradea) és Heller Samu (Kraszna) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Sámuel Magda (Cehul-Silvaniei, Szilágységi) és dr. Markovits Sándor ügyvéd (Oradea, Nagyvárad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Rosmann Erzsike (Sangeorgiu de Padure) és Teichmann Zoltán (Sărăteni) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Goldstein Irén és Glück József (Margitta) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Guttmann Jolánkát Debrecenből eljegyezte Freimann Ferenc Oradea. (Minden külön értesítés helyett).

Marmorstein Gizit (Cluj) eljegyezte Reich Izidor (Nyiregyháza). Minden külön értesítés helyett.

Baum Sándor (Bukarest) és Barna Bellus (Gherla) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Konkurs

Wir suchen einer Sochet Ubodek, der guter Vorb. er sein muss. Gehalt laut Übereinkommen. Zur Probe können nur die geladenen kommen und die Spesen werden nur diesen vergütet.

Josef Nadas Sekretär
Josef Fischer Präsident
Comunitatea ortodox israelită Tágnad.

MEGNYILT!

A Nagyváradról előnyösen ismert GROSZ-féle orih. kóser étterem tulajdonosa Temesváron a Lloydor 11. sz. alatt újonnan átalakított, modern higiéniával berendezett udvari helyiségében **fiókot nyitott.**

Olcsó abonoma! Lakodalmak és bankettek rendezését vállalja! Az étterem a gyárvárosi Rabbínatus felügyelete alatt áll.

Temesvár Lloydor 11. sz.
Nagyvárad Zöldfa-utca 10.

A magyar kereskedők zöme három-négy nyelvet beszél

A május 4-én kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár vezetőségéhez napról-napra tömegesen érkeznek a külföldi érdeklődők kérdéskérdése az iránt, hogy vajjon a magyarul nem tudó külföldiek eljöhettek-e nyugodtan Budapestre, illetve, hogy megtudják-e magukat itt esetleg német, francia vagy angol nyelven értetni. Ezek az érdeklődők mind rámutatnak arra, hogy csak azért keresik fel a nyugati államok árumintavásárait, mert az ottani nyelveken, — úgy, ahogy beszélnek. S azért szánják rá nehezebben magukat a budapesti utra, — holott olcsóbb is, alkalmasabb is, nekik Budapestre jönniök, — mert odahaza mindenütt azt hallják, hogy Budapestben csak magyarul beszélnek s más nyelvet meg sem értenek.

Ezekről a híresztelésekről mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy feltétlenül rosszindulatúak, mert hiszen a magyar kereskedőkről köztudomású, hogy —

amint a múltban, a nemzetiségi vidéken egy-kettőre megtanulta, sőt a legtöbb esetben tökéletesen beszélt az ottani lakosok nyelvét, — azonképen külföldi üzleti utai alatt, de Budapestben is, ahol évenként az idegenek tömegei fordulnak meg, megtanulta a modern nyelveket is s emellett nem felejtette el sem a román, sem a szláv nyelveket sem. Ma már nincsen Budapestben olyan vállalat, üzem vagy kereskedőház, ahol ne tudnák ezeket a nyelveket, **németül pedig mindenki tud a magyar fővárosban.**

Mindettől eltekintve, a Budapesti Nemzetközi Vásár vezetősége és a pályaudvari fogadtatást s az elszállásolást végző Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal gondoskodtak arról, hogy a külföldieknek mindenhol, az illetők nyelvét tökéletesen beszélő tolmácsok álljanak rendelkezésükre, ezáltal is kedvessé, kellemessé és könnyűvé téve itt tartózkodásukat.

Hívja fel a sékel ismerőseit is a sékel megváltására

Jelentkezett az ötmillió postálopás egyetlen koronatanuja Ujra letartóztatták Florescu mozgópostást

Bucuresti-Bukarest, május 3. Az Uj tudósítójától) Néhány héttel ezelőtt országosra nagy port vert fel a piatra-neamti postarablás, amely ötmillió lejébe került az államnak. Az eset előzményei eléggé ismeretesek. A piatra-neamti pénzügyigazgatóság egy kis vaskazettában ötmillió lejt irányított a bukaresti központi letéptéztár címére. A vonat indulása előtt néhány perccel Florescu mozgópostás a pályaudvaron szolgálatait teljesítő rendőrszettel közölte, hogy a postakocsiból egy ötven, vagy ötszáz ezer lejt tartalmazó vaskazetta eltűnt. Ezután, mint aki jól végezte dolgát, felszállt az induló vonatra, amely Bukarest felé tartott. Bukarestben azután megállapították, hogy az eltűnt vaskazettában nem ötven, sem ötszáz ezer, hanem kéreken ötmillió lej volt. A hatóságok óriási apparátussal indították meg a nyomozást, amelynek eredményeképen őrizetbe vették Florescu mozgópostást.

A mozgópostás konokul tagadta a terebére rótt eszelekményt. A hatóságok teljesen feteletlenül állottak, mert Florescut régi, megbízható tisztviselőnek ismerték, akinek már csak három évi szolgálat hiányzott, hogy teljes fizetéssel nyugdíjba vonuljon és huszonkilenc évi szolgálata alatt soha nem merült fel ellene a legkisebb panasz sem. Volt azonban igen sok olyan körülmény, amely a mozgópostás büne mellett szólt. Florescu, akinek föltétlenül tudnia kellett, hogy a kazettában ötmillió lej van, saját bevallása szerint tíz perccel a vonat indulása előtt őrizetlenül hagyta a kazettát és a vonat másik végére ment, hogy szemet vegyen a mozgóposta kályhájának fűtésére. Amikor visszaérkezett, vette észre, hogy a tárva-nyírtva hagyott postakocsiból az értékes küldemény eltűnt. Ekkor, ahelyett, hogy lármát csapott volna és a vonatot leállította volna, még csak be sem ment a pályaudvari rendőrségre, de megelégedett azzal, hogy a rendőrszemet értesítette

az esetről s jelt adott a vonatnak az indulásra.

Ezek a körülmények azonban nem bírtak bizonyító erővel Florescu alhatározos tagadása mellett és így a mozgópostást, több napi vallatás után, szabaddalra helyezték. Tegnap azután szenzációs fordulat állott be a millió postálopás ügyében. Egy piatra-neamti rendőrmester a vonaton egy foglyot kísért Csernovitzba s eközben beszélgetésbe elegyedett egy a vonaton utazó paraszemberrel. Ez a Joan Ciubotariu elmesélte a rendőrmesternek, hogy ő is az ominózus vonattal utazott Piatra-Neamt-ból fajújába. Minthogy semmi pénze nem volt, jegy nélkül akarta megtenni az utat és a lépcsőkre kapaszkodott fel. Innen látta, amikor egy idősebb ember kilépett a postakocsiból és egy ládát adott át az állomás kerítése mellett várakozó társának. Ciubotariu teljes határozottsággal kijelentette, hogy fel tudná ismerni az illetőt, ha szembe-sítenék vele. A piatra-neamti rendőrség nyomban elővezettette Florescu mozgópostást és tíz más emberrel együtt elvonultatták Ciubotariu előtt. Ciubotariu a tíz ember között habozás nélkül felismerte Florescuban a postakocsi tolvaját Florescu a szemtanu vallomása ellenére is alhatatosan megmarad tagadása mellett, ennek ellenére azonban újból letartóztatták és remélik, hogy a bizonyítékok sulya alatt meg fog törni és bevallja, hogy hová rejtette el az állami ötmillió lejt tartalmazó kazettát.

ELADÓ

prima, exportképes, téli vágású

400 vagon bükkszász tűzifa

cca. 2% doronggal. Vasutállomás: Mírsid. Bővebb felvilágosítást nyújt:

a Zilahi Takarékpénztár és Hitelbank Rt. Zálau.

Schwartz Menyhért-né-féle ort. zsidó leánynevelő intézet és internátus

Ora ea (Nagyvárad) Szaniszló-utca 13. szám.

Komoly érdeklődőknek prospektust küld a 929-30. tanévre.

Az emésztés normálisan megy végbe

Mindig gondolnia kell arra, hogy gyomrának emésztési funkcióját szűnő nélkül el kell végeznie. Mihelyt megemésztette az egyik lakomát, önnök megint ennie kell és ha ön túlságosan fűszeres, vagy nehezen emészthető ételket eszik, a gyomor képtelen a zavartalan emésztésre. Ilyen esetekben gyomor sav-túltengése lép föl.

Égést érez a gyomorban, vagy kínzó görcsöket, a has nyákhártyájának legérzékenyebb részét gyulladásba mennek át és a fájdalom minden étkezés után erősebbé és kínzóbbá válik. Ezeket a zavarokat és gyötörő fájdalmakat meg lehet előzni, ha az ember az első fájdalom után MAGNESIE PERHYDROL-t vesz be.

Ez a savakat neutralizáló készítmény semlegesíti a túltengésben levő gyomor savakat, hogy bevétele után az emésztés normális úton, késedelem nélkül történjen.

Magnesie Bismurét mindenütt lehet kapni. Eltűnteti a savanyu felbőgést, a gyomorégést, a hányingert, a gyomor fájóást és a rossz emésztés minden más kinos tünetét.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Szombat, május 4. — Budapest, 9.15: Hangverseny, (Hegedű, zongora, ének); 10: A Nemzetközi vásár megnyitó ünnepének köv.; 12.05: Cigányzene; 16: Novellák; 18: Gramofonhangverseny (Művészlemez); 19: Dunántúli költők estje. A dalokat Bodán Margit énekli; 20: «Juhászlegény, szegény juhászlegény!» Előadás a Studióból. 22.15: Időjelzés, hírek; 22.30: Könnyű zene. — Bécs, 16: hangv. Greta Salcherrel. 17.30: Tavasza a költészetben; 18.20: Kamarazene; 20.10: Molnár Ferenc-est; utána könnyű zene. — Breslau, 19.30: Mozart: Figaró házassága; 22.50: Táncezene. — Brűnn, 19.05: Zenekari hangv.; 20: Hangjáték közvetítése. — Kattowitz, 20.30: Hangv. köv. Varsóból. — Königsberg, 20.45: Max Kutner (tenor) hangv. — Milano, 19: Jazz band; 20.30: «Bohémélet» köv.; 23: Jazz band. — Nápoly, 17: Mercandante (sopran) hangv. 20.45: Egy opera köv. — Prága, 19.15: Fuvószenekari hangv.; 20: Egy hangjáték köv. 22.25: Kávészínház zene.

Kimondták az ítéletet a Taar-panama stáztizái fölött. Péntek délelben a vas uti panama ügyben a következő ítéletet hozta a kolozsvári törvényszék Dunca tanácsa: 1. Burjoveanu Jont, aki Coltescu titkára volt, másfél évi börtönre és ötezer lej pénzbüntetésre ítélte csalásért és tizrendbeli zsarolásért. 2. Bün-társa: George Jon, aki Coltescu másik bizalmasa volt, egy évi börtönt kapott, valamint három ezer lej pénzbüntetést csalásért és zsarolásért. 3. Horea Joan egy évi börtönt és három ezer lej pénzbüntetést kapott csalásért és zsarolásért. 4. Trautescu Joan hat hónapi börtönre ítéltek. 5. Farkas Albert ellenőrt hat havi börtönre. 6. Popa Pétert három havi fogházra. 7. Jónás Julit egy évi börtönre és ezer lej pénzbüntetésre ítélte. 8. Tóth István subinspektort egyhangúlag felmentette a törvényszék. — Tiplea ügyész az ítéletet megfellebbezte, mert Tóth István felmentették és az ítéletet enyhének találta.

... minden várakozást kielégít a Lantos Magazin vasárnap megjelent 2-ik száma. Kérjen prospektust az Uj Kelet könyvosztályától. Kvár. Minden éves előfizető díjtalan fényképezőgépet kap.

Dienes László térsében ma azokat a talommal... ket Német... ta. Nagy... tor szellem... den hiedel... délyi gond... rőle. Diam... dumping... Maurois, a... kimagasló... lem változ... változott f... gyogó ért... zseftől és... tól találun... turkóniká... István, Ka... keit taláji... vaiba pedi... Sándor, K... Turnovszk... érdekesebb... kat.

SZ... SP... CL... Női... Tenni... fel

— Megha... rő jelentik... titkár, a M... mia tisztel... gádzs és... elhunyt. Va... a magyar... passzerte hí... ményei va... Kisfaludy-t... — A vih... repülőgépb... rinó mellett... har ma ké... száz métere... ből. A piló... ernyi meg... jos pusztul... szesodorta... vezető nélk... a földre. A... Stefani táv... szerint a p... repülőgép... vegő erős... tál igy est... százados és... laltak hely... Santa Mar

— Svájce... angol köve... tik: John... vettség más... mellett me... lyosan bán... bejelentette... rasztok rés... zultus. A t... lént vele, ... rasztok az... titkár legáz... ték meg.

— Elhaja... korbetegség... József, ke... a belek m... emésztést... gyító eljár... állapította... kura, nagy... Kapható g... ban és fű

Közgazdaság

A Banca Nationala elhatározta a hivatalos kamatláb felemelését

Visszleszámításoknál 6 helyett 8 százalék, a lombardkölesönöknél pedig 7 helyett 9 százalék lesz a kamatláb

(Bucuresti-Bukarest, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A végsőig feszült pénzügyi helyzet, amely különösen a stabilizáció óta beállott hitelválság jegyében állott, a tavaszi hónapokban különösen komolyra fordult és a várt kamatolcsóbbodás, valamint a pénzforgalom emelkedése helyett minden vonalon meg szorítás következett be, ami a gazdasági élet válságát még akutaabbá tette. Már hetekkel ezelőtt ugyanis ellenőrizhetetlen és később hivatalosan meg is cáfolt hírek kerütek forgalomba arról, hogy a Banca Nationala fel akarja emelni a kiheleyezési kamatlábat és ez a hír nagymértékben fokozta a pénzügyi depressziót.

vatalos bankrátát felemeli. A határozat értelmében a Banca Nationala a leszámítolásra kerülő váltók kamatlábat az eddigi 6 százalékról 8 százalékra, a lombardkölesönöknél pedig 7 százalékról 9 percentre emeli fel. A hivatalos kamatláb fejemelésének híre, bár nem érte tulajdonos váraklanul a pénzügyi piacot, mégis általános feltűnést keltett, különösen azért, mert tudvalevően épen a Banca Nationala volt az, amely a magánpénzügyi intézeteket állandóan arra szorította, hogy a kamatlábat fokozatosan csökkenték. Nagyon valószínűnek látszik, ezek után, hogy a Banca Nationala példáját a magánbankok is rövidesen követni fogják és ezzel olyan újabb pénzügyi átalakulási folyamat fog megindulni a belföldi pénzügyi piacon, amelynek ismét számtalan áldozata lesz.

A nagyváradi Kishitelbank és Takarékpénztár közgyűlése

Oradea-Nagyvárad, május 3. Élénk érdeklődés mellett tartotta meg közgyűlését a nagyváradi kishitelbank és takarékpénztár, április hó 28-án a kishitelbank tanácstermében.

Friedmann Hermann a kishitelbank elnöke nyitotta meg a gyűlést. Megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a kishitelbank mindenkor szigorúan azt tartotta szem előtt, hogy kisembereket még a megfelelő nyereség rovására is támogatni kell. A kishitelbank nyújtotta a kisexistenciák részére a legolcsóbb kamatu kölcsönt.

Az intézet működési engedélyét csak hosszú utánjárás után kaphatta meg és ennek megszerzése után kezdett hozzá az intenzív munkához. Nagyvárad közönség felismerte az intézet altruisztikus feladatainak fontosságát erre mutat az, hogy a bevezetett kötétt betérendszer nagy népszerűségnek örvend. 1928 év december 31-ig 474 betevő 1.431.531 lejfel szerepel. 1928 december 31-ig 1650 tételben 15.705.000 lejfel folyósított kölcsön gyanánt.

Megemlékezik az intézet ügyvezető igazgatójáról Weisz Kálmánról, aki nagy újszerűséggel látta el munkáját, de egészségi okokból kivált az intézet kötelekeiből. Működéséért jegyzőkönyvi elismerését fejezi ki a közgyűlés.

Az elnök köszönetet mond az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak kik önzetlenül, minden díjazás és tantem

nélkül teljesítik feladatukat.

A jelentések meghallgatása után a közgyűlés egyhangulag megadta a felmentvényt.

A közgyűlés végül köszönetet mondott Friedmann Hermann elnöknek és az ügyvezetés körül kifejtett munkálataikért Bleier Adolf ügyvezető igazgatónak, aki általános megelégedésre látja el nehéz feladatát.

Egy évi időtartamra az alábbi igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokat választotta meg egyhangulag a közgyűlés:

Igazgatóság: Berkovits Bernát, dr. Bárdos Imre, Friedmann Hermann, Gertler Josif, Kohn David, Kesztnerbaum Miksa, Klein Adolf, Katz Rudolf, dr. Kováts Dezső, Löwinger József, Mandel Béla, Nusbaum Sámuel, Reich József, id. Silberstein Armin, Stern József, dr. Váradi Odón, Wasserstrom Sándor, Winkler Simon, dr. Winkler Mór, Weisz Kálmán.

Felügyelőbizottság: Brand Jenő, dr. Lévai Béla, Leitner Zoltán, dr. Gál Gábor, Kirsch Henrik, Weinberger Pál, Vajda Géza, Vidor Manó, Rottenberg Márton, Lebovits Rudolf.

Kettős jubileumot ünnepel a nagyváradi Egyesült Bank. Május 4-én, szombaton kettős jubileumot ünnepel a nagyváradi Egyesült Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság. Az egyik jubileum

mot maga az intézet üli meg, amely most töltötte be fennállásának hatvanadik év fordulóját és ugyanekkor ünnepli dr. Popper Akos, az intézet kitűnő és koncepciózus vezérigazgatója is bankári működéseknek 25 éves fordulóját. A kettős ünnepség szombaton délelőtti félgyór órákor fog lezajlani az intézet saját palotájában. A kettős jubileum alkalmából az Egyesült Bank-ot és dr. Popper Akos vezérigazgatót rengeteg barátja, tisztelője és üzletfele kereste fel őszinte szeretetszókkal, az ünnepségen pedig a sajtó képviselőinek sorában az Uj Kelet nagyváradi munkatársa is üdvözölni fogja a jubileum intézet jubiláló vezérigazgatóját.

A Budapesti Nemzetközi Vásár hírei: A május 4-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásárra való tekintettel az Első Dunagőzhajózási Társaság Wien-Budapest-Belgrád-Orsova-Russe-Giurgiu közötti express-hajójáratát oly módon fogja megindítani, hogy f. évi április 24-én fog az első hajó Budapestre felé indulni. Ez a hajó f. hó 29-én indul visszafelé és Budapestre f. évi május 3-án, tehát a Budapesti Nemzetközi Vásár megnyitása előtt fog megérkezni. A vásárigazgatóvány alapján a D. G. T. express-hajójáratát, valamint egyéb vonalain lényeges kedvezmények vehetők igénybe. Vásárigazgatóványok a vásár összes tb. képviselőinél és a menetjegyirodáknál kaphatók.

A japán kormány, amely ez évben hivatalosan csak a brüsszeli, párisi és lipcsei vásáron vett részt, a május 4. és 13. között megtartandó Budapesti Nemzetközi Vásáron ugyancsak hivatalosan, gazdagnak és érdekesnek ígérkező külön csoportban fogja a japán ipar- és iparművészet reprezentatív termékeit bemutatni.

A budapesti lapok közlése szerint a május 4-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából a magyar szállodások és vendéglősök elhatározták, hogy az idegenforgalom fejlesztése érdekében egy fillérrel sem fogják a szállodai és vendéglői árakat a vásár ideje alatt emelni.

A Budapesti Műgyetemi Sportklubnak az a repülőgépe, amelyen Kaszala Károly Budapest-Róma-i útjával világrekordot állított fel, a május 4-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásáron kiállításra kerülő különleges érdekességek közé tartozik.

A május 4-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár tartamára a Budapesti Színházak, Muzeumok, Képzőművészeti és Zenei Intézmények Szövetsége gazdag programot állított össze. Minden színház szezonjának legnagyobb sikereit vonultatja fel a vásár tartama alatt. Az összes muzeumok állandóan nyitva lesznek és ismertetést adnak ki vezetői és ismertetői. A hangversenyek műsoráról és a sporteseményekről is részletes számolót adtak ki. E programok a vásár látogatóinak a B. N. V. tb. képviselőinél díjmentesen állanak rendelkezésre.

Pályázati hírdetmény

A megyesi orth. izr. hitközség alulírott iskolaszéke pályázatot hirdet egy okl. igazgató-tanítói állásra 7 oszt. elemi iskoláján. Felhívtnak mindazok, akik igényt tartanak ezen állásra, képzésszüket, korukat, családi állapotukat, val-láserkölesi életmódjukat, nemkülönb- eddigi működésüket, valamint a román és német nyelv. tökéletes birását igaz- soló okmányokkal felszerelt kérszüket, fizetési igényeik megjelölésével legkés- sőbb f. é. május hó 15-ig fenti hitköz- séghez nyújtsák be. Az iskola, melynek oktatási nyelve a román, a rendes iskolai év kezdetén lesz megnyitva, az állás f. évi szept. 1-én elfoglalandó.

Medias, 1929 apr. 16-án.

Az izr. iskola-elnökség

Hirdessen az Uj Keletben

A „Korunk” legújabb száma. A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelenő folyóirat májusi száma szokatlanul érdekes és változatos tartalommal jelent meg. A bevezető cikket Németh Andor „Kritikai jegyzetek a lélekkezelés terápiajához” címmel írta. Nagy feltűnést fog kelteni Aradi Viktor szellemes és dokumentumokban minden hiedelmet megdöntő cikke az „erdélyi gondolatokról”, és az „erdélyi lélekéről”. Diamant Izso „A racionalizálás és a dümping” címen értekezik, míg André Maurois, az új francia irónemzedék legkimagaslóbb vezéregyénisége a szerelem változó és a jelenben teljesen megváltozott formáiról és lényegéről ír ragyogó értekezést. Novellát Nádass Józseftől és Ramon Gomez de la Serna-tól találunk ebben a számban. A Kulturkrónikában Gertrud Woker, Halasz István, Kaczér Illés, Fabry Zoltán cikkei találunk; a gazdaság „Szemle” rovatba pedig Krammer Jenő, Haraszti Sándor, Kemény Gábor, Szigeti Ernő, Turnovszky Sándor, Gaál Gábor írtak érdekesebbnél érdekesebb tanulmányokat.

STADION
Sportszaküzlet
CLUJ, Calea Victoriei 1.
Női gummiharisnyák
Tennis, Football, Cserkészfelszerelések, Rakett-javitó műhely.

Meghalt Vargha Gyula. Budapestről jelentik: Vargha Gyula, volt államtitkár, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, kiváló nemzetgazdász és író, tegnap, 75 éves korában elhunyt. Vargha Gyula nevéhez fűződik a magyar statisztikai hivatalnak európai szintre emelését magasszínvonalú intézménnyé való fejlesztése. Az elhunyt a Kisfaludy-társaságnak másodelnöke volt. — A vihar két olasz pilótát kifújta a repülőgépből. Rómából jelezték: A Torinó mellett Tiratieri repülőtéren a vihar ma két pilótát kivetett egy nyolcszáz méteres magasságban haladó gépből. A pilóták automatikusan nyíló ejtőernyőt megmenyítették a két repülőt a biztos pusztulástól. A gépet a vihar megszeddorta és mintegy hat kilométernyi vezetőlánc nélkül megletit ut után, leverte a földre. A gép itt darabokra tört. A Stefani távirati iroda torinói tudósítója szerint a próbarepülésen volt katonai repülőgép zivatarfelhőbe került s a legvégig erős sodrásában átfordult s pilótái így estek ki a gépből. A gépen egy vázados és egy mechanikus ajsiszt foglaltak helyet. A gazdátlan repülőgép Santa Margheritanál zuhanj le.

Svájc parasztoi elverték a berni angol követség titkárát. Bernből jelentik: John Harleston, a berni brit követség másodtitkárát két paraszt a város melletti mezőkön a földre teperte és súlyosan bántalmazta. A követségi titkár bejelentette a hatóságoknak, hogy a parasztoi részéről már másodszor éri inzuljus. A télen skielés közben is megörtént vele, hogy megtámadták. A parasztoi azt állítják, hogy a követségi titkár legázolta a vetéseiket és ezért verték meg. Az eljárás megindult.

Elhajásodásnál, közvényénel és cukorbetegségénel a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József vizkura nagyon szép eredményre vezet. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Első Erdélyi Orth. Zsidó Fiuinternátus!!

Szeptember elsején nyílik meg Oradea-Nagyváradon az Első Erdélyi כשר מרט. פוּיִטֵרנָטוּס. — Szigorúan vallásos, családi nevelés. — Állandó tanári felügyelet. — Elsőrendű és olcsó ellátás. — Komoly érdeklődőknek prospektust küldök. LEITNER MIKSA Oradea-Nagyvárad, Strada Avram Iancu 2.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt. CLUJ, PIATA UNIRII 7. SZÁM

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár Marosvásárhely és Nagyváradon. — Saját tőkéi 55 millió lej.

Affiliált intézetei: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz. -Keresztúron, Szászregenyvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szászregenyben és népbank r.-t. B.-hunyanon. — Mindenbankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. Arurakárai a vasút mellett. Betéteket elfogad

A fiatal mesemondó

Irta: JICCHOK LÉB PEREC

Kint az uccán hirtelen nevetnie kell. Bizonyos, hogy benne egy nagyapa és ikapa lelke lakozik. Ilyen sóvárgás csak azokban támadhat, akik a lelkük mélyén azért mégis ragaszkodnak az ősi séghez. Minden emberben megmaradt valami az elődeiből.

Az első szederestén, amelyet távol a szülei háztól kellett eltöltenie, szinte megőrült a vágyakozásban. A család, akinél akkor lakott, az ünnepekre elutazott valahová és ő egészen egyedül maradt. Minthogy nem volt senkije, akinél eltölt hetne volna az estét, korán lefeküdt. Elfelejtette azonban lehozni a redőnyöket és a holdvilág éjjelkor felkejtette. Szivdobogással kelt fel. Sokáig feküdt és nem tudta megérteni, mi történt vele. Hirtelen eszébe jutott valami, kiugrott ágyából, magára vett egy kendőt, fel és alá futott a szobában és hangosan mondotta el a Haggada szövegét. A másik esztendőben félelmében, hogy el fog pusztulni a nagy sóvárgásban, eladta kabátját és hazautazott peszachra. Utközben fogadalmat tett, hogy mindenben követni fogja hozzátartozói tanácsát. Együtt ment apjával a templomba, figyelmesen végig hallgatta a szertartásokat, ő maga tette fel a négy kérdést. Amikor azonban ki kellett fröcsenteni a bort, megtagadta az engedelmességet. Anyja sirásba tört ki. Nagyon izgatta a szertartásnak ez a része, nem akarta apja példáját követni. Ezen annyira összeveszték, hogy már az első félünnep elutazott anélkül, hogy bucsuzott volna apjától. Anyja kint a város előtt várakozott reá.

Amikor a köből való lepcsőkön felment, a szíve körül nagy fájdalmat érzett.

De vajon mi fájhatott neki? Akkor maga is gondolkozott és tovább kérdezte:

— Ez az igazság miatt történik!
De azután tovább gondolkozott és tovább kérdezte:

— Vajon van-e igazság? És mi az igazság lényege?
Töprengett.

— Mi fiatalok — mondotta magában — kénytelenek vagyunk szenvedni. De ez a szenvedés nem egy passzív dolog, ebben alkotó erő rejlik, új munkára serkent és új formákat keresünk általa. Az öregek fájdalma azonban terméketlen és kimerül hiábavaló könnyekben, ha ugyan e könnyek nem merevednek meg.

Nyugtalanul sétált a parkban, benézett a tejesarnokba, a csarnok üres. Né hányan átsietnek a fák között, ő elmegy a kicsi dombra, olyan fáradt, olyan kimerült. Még korán van, nem megy haza. Hiszen csak egy óra múlva jöhet vissza a nő, meg fogja várni. Leül egy padra és nézi a szembenálló szobrot.

A szoborról eltérve a figyelme. Nézi a domboldalt, amely le van zárva. Valamivel feljebb megint fü van és látja a csalánt és néhány kopár cserjét. Ezekből később virágok fognak nyílni.

— Hozzá gondoltok — így okoskodik — egy fát, több fát. Agai között madarak énekelhetnek. A leány nagyon szereti a madarak dalát. Mondta és egyszer hogy amikor egy madarat hall énekelni, megeregnék a könnyei. Azt mondja a lélek sir benne és ilyenkor melegezt érez a szíve tájékán.

Bizony esodálatosan beszél némelykor. Körmeit harapdálja hosszú, fehér össze szarkált ujjain még fehérebb fogaival és egészen sajátos kifejezéseket használ. „Lélek könnyek”.

Honnan veszi mindezeket? Talán ő maga is titkos hercegnő. Anyja, aki mosónő, talán nem is az anyja? Talán egy boszorkány, aki órkodik afölött, hogy idegen herceg ne jöjjön hozzá és ne ébressze...

De ő ezt nem fogja tenni. A hercegnőnek makulátlannak kell lennie. . .

Egy nevelőné négy gyerekkel siet el mellette. A gyerekek föl akarnak menni a dombra karddal és lándzsával vannak felszerelve meg akarják „ostromolni” a hegyet. Abonn szidja a gyermekeket. Legfőbb ideje, mondja, hogy haza menjünk. A szülők bizonyára nyugtalanok. Hiszen ma ünnep van. De a gyerekek nem hallgatnak rá és a dombra futnak. Oda akarnak menni a hercegnőhöz.

— A falusi tanító négy tanítványa.
A nap leáldozik.

A keréi örei harangszóval jelzik, hogy el kell hagyni a kertet. De még van idő.

Behunyja szemét és káprázatosan látja, hogy a fakardos gyermekek hogyan jutnak fel a hercegnőhöz. Közöttük és a hercegnő között azonban egy felhő van, a fiuk nem látják a hercegnőt, de hisznek benne. Vajjon engedje-e őket fel szállani?

A felhő ketté szakad, a boszorkány seprün nyargal feléjük.

A boszorkány az egyik gyermeknek megragadja a kezét:

— Hová méssz, fiam?
— A hercegnőhöz!
— Mit akarsz a hercegnőtől?
— Fej akarom öt ébreszteni.
— Mi célból?
— Össze akarok vele házasodni.
— Miért akarod elvenni?
— Mert olyan jó, olyan okos, mert olyan édes. A tanító is ezt mondotta és a tanító mindent tud.

— Természetesen. Tudom, nagyon szeretted az édességeket.

— Szeretem. Az anyám is azt mondta, kis nyalánk vagyok.

— Ha így áll a dolog, gyermekem, akkor ne is menj fel a hegyre. Gyöngye gyermek vagy és könnyen elfáradsz.

— Mi közöd neked ehhez?
— Kis bolond. Nem tudod? Én a nénéd vagyok! Én vagyok az, aki édességeket akar neked adni.

A boszorkány megsuhogtatja varázspálcaját és az égről lehell a gyermek lába elé egy kosár, tele a legjobb dolgokkal: mandula, préselt füge, narancs, szőlő, csokoládé és minden más jó, a gyermek nem is tudja, hogy hívják. A nagy örömben fel és alá futkos, azután leereszkedik a kosár előtt és ott térdepe percekig.

A három gyermek szépen tovább mászsa a hegyet. Ekkor egy varázsló jön szembe, egy öreg ember, akinek fehér szemöldökét vannak, fehér szakállja és orrán hatalmas kék szemüveg.

Hallja, amint a kert kapuja nyikorog. Felnyitja szemét, a bonn és a gyermekek eltűntek. Gyorsan kifut a parkból és a közeli üres téren tovább szövi a történetet.

Az öreg megállítja a három gyermek egyikét.

— Hová akarsz menni, fiam?
— Fel akarom kelteni a hercegnőt és el akarom venni feleségül.
— Miért?

— Azért mert a tanító bácsi nagyon dicséri, azt mondja róla, hogy nagyon okos.

— Szeretnél tanulni az okosságából?
— Szeretnék. Az embernek okosnak kell lennie. Ha az ember okos, akkor mindenki meghallgatja és akkor az embernek van pénze.

— Úgy? Hisz akkor te már majdnem okos vagy. Ha akarsz, okos lehet a hercegnő nélkül is.

— Hogyan?
— Egészen egyszerűen. Mindjárt itt.

(Folytatása köv.)

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

Hogyan kell ma férjét fogni?
Főszereplő: Marion Davies

Bizonyos, hogy hétfőn d. u. és este kedves és fiatal eladó lányokkal lesz tele a magyar színház tágas nézőtere.

Egy ragyogó, bübajos, hallatlanul mulatságos film-ujdonságot fognak vetíteni: a mely megteríti mindenkit arra, hogy milyen ártatlan fufangokkal lehet a mai nehéz világban is férjre szert tenni.

Aki figyelemmel kíséri a nagy világvárosok film-színházait, az meggyőződött róla, hogy mindenütt a legnagyobb sikert aratta a *Hogyan kell ma férjét fogni* című amerikai vígjáték-ujdonság.

Aki nagyon olcsón jól akar mulatni, aki két órára felejteni akarja buját-baját, gondját, napi vesződségeit, az nézze meg hétfőn ezt a nagyszerű ujdonságot. Azzal fog távozni a színházból, hogy még ilyen jól soha nem mulajtott.

Előadások kezdete hétfőn, kedden és szerdán 3, 5 és 7 óra.
Legdrágább jegy 30 lej.

A Magyar Színház műsora:

Szombaton délután fél 4 órakor: Az élő holttest. (Ifjúsági előadás, nagyon olcsó helyárrakkal. Bevezetőelőadást tart dr. Borbély István. Sorozatszám: 365.)

Szombaton este 9-kor: Pista néni (Ujdonság, 5-ödször. Bérletszűnetben. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám: 366.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Tábornok helyetti Páris rózsája. (Amerikai ujdonság, rendkívül olcsó mozi-helyárrakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 367)

Vasárnap délután 6 órakor: Pista néni! Ujdonság ötödször. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám: 368.)

Vasárnap este 9 órakor: Ida regénye. (Ujdonság, esti előadás mérsékelt helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám: 369.)

Hétfőn este 9-kor: Az ördög (Bérleten kívül. Igen olcsó mozi-helyárrakkal. Helyárrak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 370.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Vasárnap d. e. 11-kor: Dániel az orosz-lánkegyben. (Matiné 15 és 10 lej. Helyárrakkal)

Hétfőn és a rákövetkező napokon: *Hogyan kell ma férjét fogni* Csütörtökön 3-kor, 5-kor és 7-kor: A tizedik parancsolat (Felebarátod feleségét ne kívánjad.)

Pénteken 3-kor, 5-kor, és 7-kor: A tizedik parancsolat. (Felebarátod feleségét ne kívánjad.)

Vasárnap d. e. 11-kor: Dániel az orosz-lánkegyben. (Matiné 15 és 10 lej. Helyárrakkal)

Hétfőn és a rákövetkező napokon: *Hogyan kell ma férjét fogni*.

A Nemzeti Színház és a Román Opera héti műsora:

Szombat d. u. Parasztszünet és balet. (Gyermekelőadás.)

Szombat este: Finul Conitii.

Vasárnap d. u.: Károly nője.

Vasárnap este: Álarcsóhá. (Jean Athanasiuval.)

Hétfő este: Faust. (Olcsó helyárrakkal)

Kedd este: Szent János éjszakája. (Remutató.)

Szerda este: Lohengrin. (Rabega Vasile fellépésével.)

Csütörtök este: A boszorkány. (Gyermekelőadás.)

Péntek este: Sámson és Delilla. (Rabega Vasile fellépésével.)

Szombat este: Szent János éjszakája.

HÖLGYEIM!

Legújabb párisi, wieni modellek. Seiyem, bangkok, japán panama, exotikus száma, Raccello-kalapot feltűnő olcsó árban árusít az

„IDEAL” kalapüzlet Cluj, R. Ferdinand 8. férfi és női kalapok formálása és tisztítása 48 óra alatt a legbiztonságosabb gyári árban készülnek.

A színházi iroda közleménye:

Ma este 9-kor és holnap este 6-kor Pista-néni. A színház óriási sikert üdonsága: a Pista-néni ma este 9 órakor ötödször kerül színre. Ezt a ma esti előadást bérletszűnetben tartják meg, így az összes páholyok és szőlyezékek is a nembérlő közönség rendelkezésére állanak. Holnap (vasárnap) délután 6 órakor is a Pista-néni-t adják.

Hétfőn este 9-kor: Az ördög — nagyon olcsó, mozi-helyárrakkal. Molnár Ferenc híres Ördög-e fog hétfőn este 9-kor színre kerülni, nagyon olcsó helyárrakkal. Egy-egy jegy ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

Holnap d. e. 11 órakor: Dániel az orosz-lánkegyben. Mozi-matiné lesz holnap d. e. 11 órakor a magyar színházban. Nagyokat és kicsinyeket egyformán fogja szórakoztatni a Dániel az orosz-lánkegyben című pompás film-ujdonság. Helyárrak: 15 és 10 lej.

Vasárnap este: Ida regénye — mérsékelt helyárrakkal. Az Idei évad óriási sikerű ujdonsága, az Ida regénye kerül színre holnap (vasárnap) este 9 órakor. Az idei évadban először történik meg, hogy vasárnap esti előadást mérsékelt helyárrakkal tartanak meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Utazók! BERKOVICSNE vendéglője megnagyobbítva Oradea, Str. Nicolai Iorga 19. Zöldfa-n. Mérsékelt árak. Kitchin házikonyha

T. Hölgyeim! Tekintsék meg saját készítményű bubli, transz-parókat! Hat hónapos villanyos ondulás, speciális festés és minden különlegességek e szakmában. MUSSA, Cluj Str. Memorand. 10.

Ebédiek, halók, ur- és női részlettel. Hétfőre Cal. Regele Fordinaud 37. sz. alá „Minerva Biztosító”-palota. További szíves pártfogást kér. Ugyanott státszik, galéria igen olcsón eladó.

Két fiatal ember lakást kaphat azonnalra. Ugyanott jó kóser házi koszt kapható esetleg házakhoz kihordásra. Piata Unirii 21. Bent az udvarban, a kapuval szemben.

Utazók figyelmébe! Olcsó, jó kóser házi-koszt kapható. Cluj P. Unirii 21. Bent az udvarban, a kapuval szemben.

Nagyon szép ebéd előadás. Cluj az adóban.

200-250 liter ur-palmi tejet keresek megvételre. Cluj az adóban.

3-4 szobás különleges lakást nagyobb istállóval keresek. Cluj az adóban.

300.000 leivel betársulok kereskedelm. vagy ipari vállalatba. Alapítókát máj. hó 15-ig „Komoly munka”-a 6” jellegre a kiadókba.

Simlon Josif állam-polgársági bizonyítványt megtalálhatók. Árvehető a kiadókba.

SZERKESZTŐ: Ejjé KÍADÓ: Str. ELŐFIZET: Egész Félévi Negye Egy h

X évfolyam 1929 5689

Fogyv

Európa f... tak már, ho... nek a Bulv... végsőkig fel... verropogáso... igazát. Tiz... európai főv... ték, stálhel... nisták hol e... járókelőkre, közük nincs... vér folyik a... az, hogy ha... játékból.

A legújab... jában a ber... lehet szó né... berlini uccá... órára meg... áldozatait. akarták has... hogy kirobba... széles népr... dalom épene... nem kellett.

A helyzet... csak a szere... 1914-ben az... mint valami... vágóhídra a... millióit, ug... táblát a szov... diktátorok in... kében egy r... gyarak mun... egykor a K... dot. Egy s... bennük a lel... mint a reakc... hogy ennek... támadásnak... telve a sorsa... harcok amel... életébe kerül... n-Fezíteni a... mény helyett... larrikádharc... tátorok en... nyelmi ne... a vétes esem...

A népbizt... mében olyan... mint az egy... szállásokon... sem sietett a... nak elére, ha... el a becsület... szépségét és... meggyőzően... azokép Sta... barrikádharc... együtt vivja... elegszik azza... telen százak...

Trotzkij, a... európai kont... telte, most a... tol megtaga... Konstantiná... nedéjogot k... polgári állan... tig sem habo... dönteni Van... ben a cseleke... ság, amely... igazolja, hog... tarak termés... den mititáris... telen tömeges... nek hőltestei...